220595

Ўзбекистон — келажаги буюк давлат

ХАЛҚ СЎЗИ

1991 йил 1 январдан чиқа бошлаган

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг газетаси

20 май, шанба, 1995 йил
Сотувда эркин нархда. № 95 (1097)

БУГУН ҚОЗОҒИСТОН РЕСПУБЛИКАСИДА ЎЗБЕКИСТОН КУНЛАРИ БОШЛАНАДИ

ЎЗБЕК ЭЛИ – ЎЗ ОҒАМ, ДЕБ, ЎТРИК СЎЗЛАМАС ҚОЗОҚ!

ГУЛУ ТАБАССУМ БИЛАН КУТИБ ОЛИШДИ

АЛМАТИ, 19 май. ЎзА махсус мухбирлари Анна Иванова билан Аҳмад Хўжа хабар қилади:

Қозоғистон пойтахти жамоатчилиги ва меҳнат жамоаларининг намояндалари бу ерда ўтказиладиган республикамиз кунлари иштирокчилари — ўзбек диёридан махсус «Ўзбекистон» поездида келган маданият, фан арбоблари, тадбиркорлар, саноат корхоналарининг раҳбарлари, ёш истеъдод эгаларини гул, табассум ва самимий табрик сўзлари билан кутиб олдилар.

Вокзал олди майдонида тантанали митинг бўлди. Митингни Қозоғистон пойтахти маъмуриятининг бошлиғи Шолбай Кулмахонов очди. У ўз нутқида ўзбек ва қозоқ халқларининг дўстлиги тарихи илдизлари узоқ ўтмишга бориб тақалишини, бу дўстлик миллий анъаналар ва маданият уйғунлигига асосланганлигини таъкидлади.

Қардош республика маданият вазири Талгат Мамашев ўз нутқида Қозоғистонда бошланаётган Ўзбекистон кунларини икки халқ бирлиги ва жипслигининг рамзи бўлган байрам, деб атади. Ўзбекистон Маданият ишлари вазири Э. Ҳайитбоев делегациямиз номидан гапириб, самимият, зўр қувонч билан кутиб олганликлари учун мезбонларга миннатдорлик билдирди.

Алмати шаҳрининг мусаффо осмонида Қозоғистон ижодий жамоалари ижро этган халқ куйлари бу ерда бир ҳафта давом этадиган байрамга дебоча бўлиб янгради.

Митингдан сўнг меҳмонларнинг бир қисми Қарағанда, Тўрғай, Толдиқўрғон вилоятларига жўнаб кетди. Ўзбекистон кунларининг бошқа иштирокчилари Қозоғистон пойтахти ва Алмати вилоятида бўладилар. Бундан ташқари, Ўзбекистон вакиллари Тошкентдан тўғри Жамбул, Қизил Ўрда ва Чимкентга ҳам келишади.

Дўстлик кунларининг тиғиз дастурида фан арбоблари, савдо-саноат доиралари вакиллари, икки республика ишлаб чиқариш ходимларининг ўнлаб учрашувлари кўзда тутилган. Бугуноқ Қозоғистон Миллий Фанлар академиясида олимларнинг қизғин мулоқоти бўлди. Республика пойтахтида «Интеграция-95» кўргазмаси очилади. Унда мустақиллик йилларида Ўзбекистон иқтисодиёт соҳасида эришган ютуқлар намойиш этилади. Ўзбекистондан келтирилган турли санъат асарлари экспозицияси алматиликлар ва меҳмонлар эътиборини ўзига жалб этиши шубҳасиз. Ҳамза номидаги театр, «Ялла», «Шодлик» ансамбллари жамоалари, шунингдек ҳаваскор артистлар ҳам ўз маҳоратларини намойиш қилади.

20 май куни Қозоғистонда Ўзбекистон кунларининг расмий очилиши маросими бўлади. Унда иккала республика Президентлари иштирок этади.

САМИМИЙ ТАБРИКЛАР

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИ БИРОДАРИМ ИСЛОМ КАРИМОВ ЖАНОБИ ОЛИЙЛАРИГА

Сиз жаноби олийларига муборак Қурбон ҳайити — энг самимий мақсадлар ва шарафли ғоялар йўлида қурбонлик келтириш байрами муносабати билан холис ва дил табрикларимни йўллашдан беҳад бахтиёрман.

Қодир Оллоҳ Таъолодан Сизга сиҳат-саломатлик, бахт-саодат, дўст халқингизга ва мусулмон умматига юксалиш, шон-шуҳрат ва фаровонлик ато этишини сўрайман.

Чуқур ҳурмат ва эҳтиром ила
биродарингиз

Муҳаммад Ҳусни МУБОРАК,
Миср Араб Республикаси Президенти.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИ ИСЛОМ КАРИМОВ ЖАНОБИ ОЛИЙЛАРИГА

Жаноб Президент, Ийд ал адҳа — муборак Қурбон ҳайити муносабати билан йўллаган самимий табригингиз мени беҳад қувонтирди.

Ушбу қутлуғ кунларда мен ҳам сизга ўзимнинг қизғин табригим ва энг эзгу тилакларимни йўллашдан бахтиёрман.

Қодир Оллоҳ Таъолодан Сизга сиҳат-саломатлик ва бахт-саодат, биродар ўзбек халқига янада юксалиш ва фаровонлик ато этишини сўрайман.

Лиамин ЗЕРУАЛ,
Жазоир Давлати Президенти.

• Ўзбекистонга расмий ташриф муносабати билан

ПОКИСТОН ИСЛОМ РЕСПУБЛИКАСИ БОШ ВАЗИРИ БЕНАЗИР БХУТТО

1953 йил 21 июнда Карочи шаҳрида туғилган. Покистонда бошланғич маълумот олганидан кейин Редклифф коллежига, кейинчалик эса, Оксфорд шаҳридаги (Буюк Британия) Леди Маргарет Холл коллежига ўқишга кирган.

1977 йилда Оксфорд Университетининг халқаро ҳуқуқ ва дипломатия факультетини тугатган.

1977 — 1988 йилларда Покистон халқ партиясининг (ПХП) етакчиси бўлан.

1988 йил ноябрида ўтказилган парламент сайловида Покистон халқ партияси ғалаба қозониб, натижада Б. Бхутто бошчилигидаги ҳукумат тузилган.

1990 йил 6 августида Покистон Президенти Ғулом Исҳоқ Хон қарорига биноан Б. Бхутто ҳукумати тарқатиб юборилган.

1990 — 1993 йилларда Б. Бхутто Покистондаги мухолифат етакчиси бўлган.

Навоз Шариф ҳукумати истеъфога чиққанидан кейин, 1993 йил 19 октябрда Б. Бхутто Покистон Бош вазири сифатида иккинчи марта қасамёд қилган.

Б. Бхутто жаҳондаги бир қанча мамлакатларнинг олий мукофоти ва фахрли халқаро мукофотлар, шу жумладан, инсон ҳуқуқлари бўйича Бруно Кристли номидаги (1988 йил) мукофот, Редклифф коллежи тақдирлаган Фи Бет Кап фахрий мукофоти (1989 йил) соҳиби, шунингдек, Марокаш, Франциянинг олий мукофотларига сазовор бўлган.

Б. Бхуттога 1994 йилда Синд университетининг (Покистон) ҳуқуқ фахрий доктори даражаси берилган, у Гарвард университетининг (АҚШ) фахрий доктори ҳамдир.

Б. Бхутто иккита — «Истиқболдаги ташқи сиёсат» (1978 йил) ва «Тақдир қизи» (1988 йил) китобларининг муаллифи.

Б. Бхутто турмуш қурган, уч фарзанди бор.

Ўзбекистон Республикаси
Ташқи ишлар вазирлиги
матбуот шўъбаси.

ЖОН-ЖИГАРИМ, МИЛЁН ЙИЛЛИК ҚАДРДОНИМ!

Юртим менинг жир, англарга тўлиб қолди,
Ўзбек-қозоқ яна яқин бўлиб қолди.
Иккимизни ажратмоқчи бўлган ёвлар
Бугун ичак-боври куйиб-куйиб қолди.

Тарихларда биз бирга кун кўрган эдик,
Нечта жойда нечта ўрда қурган эдик.
Тошкент билан Олмаота қўл олишса,
Бугунгидай яқинлигин билмаб эдик.

Қозоқ деган қандай халқдир — мен биламан!
Унинг қалбин саҳролардан кенг биламан.
Қозоқ қалби юлдуз билан сирлашади,
Бийиклигин Олатовга тенг биламан!

Тингланг, дўстлар, сизлар икки қулоқ билан,
Ўзбек деган битта халқдир қозоқ билан.
Агар ўзбек тўй бошласа — қозоқ келар
Туркман, тожик, қирғиз, қорақалпоқ билан.

Мен ўзбекман, суянмоққа сен тоғимсан,
Бовримсан сен, қошу кўзим, қароғимсан.
Тарихларнинг тор-қоронғу йўлларида
Етаклашган милён йиллик қозоғимсан!

Қозоқ бовр им, фотиҳага қўлинг кўтар,
Китобларни варақлаб кўр, ростин айтар,
Бобом, момом деб ёш тўксанг қабристонда,
Ўшал жойда менинг бобом, момом ётар!

Не савдолар солди ахир ўтган даврон?!
Биз тиклаган ўрдаларни қилди вайрон,
Қурбон бўлган инсонларни эслаб бугун,
Юракларда минг ҳасрат бор, минг пушаймон.

Бошимиздан энди туман кўчгани рост,
Ҳасрат битиб, мунгли саслар ўчгани рост.
Бугун сенинг дийдорингдан бағрим эриб,
Руҳим кўкда қушдай эркин учгани рост!

Эй муқаддас она тупроқ — Қозоғистон!
Қурмонғози куй таратган нурли бўстон!
Эй Жамбулнинг урпоқлари, азизларим,
Омон яшанг, омон яшанг, яшанг омон!!!

Ўлжас, Рўза, Мухтор, Ермек, Қодирларим,
Сўзи, сози санъат аро нодирларим!
Сизни тинглаб кўзларимга ёшлар тўлсин,
Жоним яйраб, тортаверсин томирларим!

Дўст меҳридан ёруғ бўлсин уйим ҳар чоғ,
Насиба бут, қайнаб турсин қозон-ўчоқ.
Нурдай балқиб замонларнинг кўзгусида,
Бор бўл, соғ бўл, жон-жигарим менинг қозоқ!!!

ТАРИХДОШИМ, ТОМИРДОШИМ!..

«Қозоғистон» деганда сизнинг кўз олдингизда нималар пайдо бўлади? Албатта, мактаб жўғрофиясида ўрганган билимларингиз, кўрган кинофилмларингиздаги суратлар: яъни, чексиз дашт, оппоқ ўтовлар, уюр-уюр отлар, пода-пода қўй-сигирлар...

Шаффоф сувли кўллар, олмос чўққили тоғлар, кенг буғдойзорлар, яшил ўрмонлар... Яйлов, кийизлар тўшалган дала... Дўмбира тортиб, анг таратаётган йигит-қизлар, от миниб сайрона кезиб юрган суворийлар, ажиб савкеле-саллалари ўзига ярашиб турган улуғвор момолар... Мана шу ширин таассуротлар, ажиб манзаралар кўнглингизда гўзал туйғуларни уйғотиб юборса, ажаб эмас!

Менинг, яъни оддий бир ўзбек йигитининг, Қозоғистон билан танишуви эса жуда ичкин, яқиндан кечган. Гап шундаки, бундан ўн беш йиллар муқаддам ҳарбий хизматни айнан мана шу бекиёс гўзал диёрда ўтаганман. Қозоғистон полигонларида мен минган танкларнинг изи қолган. Асед, Серик, Бахит, Замир, Марат сингари бирга хизмат қилган дов йигитларнинг қиёфалари ҳали-ҳануз ёдимда. Қозоқ қалби билан танишувим эҳтимол ўша пайтларда бошлангандир?! Йўқ, бу танишув ундан ҳам илгарироқ — институтда, талабалик йилларимда бошланган бўлишиям эҳтимол. Сабаби, бизлар институтда таҳсил олаётган йилларда — етмишинчи йиллар ўрталарида қозоқ шоири Ўлжас Сулаймоновнинг асарлари, айниқса «Аз и Я» китоби жуда кенг шуҳрат тутган, шов-шув кўтарган эди. Албатта, биз — тил-адабиёт факультети талабалари, бундай асарларни излаб-топиб, ўқишга интилар эдик. Қозоқ халқи, қозоқ ҳаёти, руҳи, маънавияти, тарихи билан танишишим, балки ўша йилларда бошлангандир?..

Қозоғистон!..

Бу сўз ҳозир таржима қилаётганим — буюк Абай шеърияти туфайли мен учун жуда гўзал, фусункор тушунчага айланди. Матбуотда эълон қилганларим — Абдулла Тожибоев, Хонбиби Есенқораева шеърлари, Қизменгеш айтишувлари туфайли жуда жозибали сўзга эврилди. Ҳаяжон ва интиқлик ила мутолаа қилганларим — Ўлжас Сулаймонов, Мухтор Шаханов, Қодир Мирзалиев, Муқағали Мақатаев, Фариза Унгарсинова, Марфуъа Айтхожина, Ўрозбек Серсенбоев, Улуғбек Есдавлетов, Музаффар Алимбоев шеърлари туфайли яна-янада яқин бўлиб қолди.

Қозоғистон!..

Сиз қозоқ турмушининг жозибасини, тил гўзаллигини, тафаккур равнақини тўлароқ ҳис қилмоқчи бўлсангиз — улуғ чечан боболар — Тўлибийнинг, ғоз довушли Қазибекнинг, Айтекебий, Оймирза, Буқор жиров, Шол оқиннинг, Жамбул, Бозор, Бақтибой, Мулла Мусоларнинг тўлғовларини, айтишувларини топиб ўқинг! Буюк мутафаккирлар — Чўқон Валихонов, Иброй Олтинсарин, Шокарим, Мағжон, Жусупбек, Мухтор Авезов, Собит Муқоновларнинг китобларини топиб ўқинг! Сиз Қурмонғозининг «Қора йўрға» куйини тингланг! Абайнинг новвотдай ширин, ханжардай жарангдор қуйма сатрларига қулоқ тутинг! Сиз замонавий қозоқ насрининг паҳлавонлари — Ҳамза Есемберлин, Ғабиден Мустафин, Ғабит Мусрепов, Бауржон Момиш ўғли, Абиш Кекилбоев, Ўролхон Бўкеев, Анвар Олимжоновларнинг рўмонларини топиб ўқинг- Шундагина қозоқ қалбининг кенглигини, меҳрийлигини, соф ва буюклигини ҳис қиласиз!

Бултур Ўзбекистонда Қозоғистон кунлари жуда катта муваффақиятлар билан ўтгани ҳали-ҳали эсимда. Биз қозоқ маданиятида, санъатида, халқ хўжалигида рўй бераётган янгиликлар билан танишдик, янги-янги томошалар, саҳна асарларини кўрдик.

Мана, энди Қозоғистонда Ўзбекистон кунлари бўлаётир. Мен шундай қутлуғ воқеалар арафасида бир қанча табаррук номларни, Ўзбекистон ва Қозоғистон қардошлигининг ёрқин тимсолларига айланиб кетган инсонларни ёдга олмоқчи эдим. Айтайлик, Ўзбекистонда туғилиб вояга етган, меҳнат қилган, ижод қилган, кашфиётлар яратган, эл-юртга танилган қозоқ фарзандлари — академик Натай Кенесарин, халқ рассоми Ўрол Тансиқбоев, собиқ иттифоқ Қаҳрамонлари Илёс Ўрозов, Қанглибой Тасқуловлар, икки марта Меҳнат Қаҳрамони Жабай ота Балимановлар бугун тирик бўлганларида шундай улуғ бир анжуман амалга ошаётганидан қувониб бошлари осмонга етмасдими? Ёки, таниқли замондошларимиз — рассом ва меъмор Жандарбек Малибоев, олимлар Ҳабибулла Туронов, Маҳамбет Жусупов, Тошпўлат Бобожонов, Ҳидирали Сатторов, Маҳаш Бекбергенов, Қолдибек Сейдановлар, қозоғистонлик оқинларни айтишув пойгаларида бир неча бор терлатиб, мағлуб қилган оқин Меккембой Умаров бошчилигидаги ўзбекистонлик қозоқ оқинлари, турли лавозимларда ишлаб, ўзбек-қозоқ дўстлигини тобора ривожлантираётган Мирзахўжа Холиқулов, Турсумат Холбоев, Асен Тошматовлар бу қутлуғ дийдорлашувдан қанчалик қувониб, тўлиб-тошаётганини тасаввур қилиш мумкин.

Музаффар АҲМАД.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ВАЗИРЛАР МАҲКАМАСИНИНГ ҚАРОРИ

ТОШКЕНТ ШАҲРИДА ХАЛҚАРО ИСЛОМ ТАДҚИҚОТ МАРКАЗИНИ ТАШКИЛ ЭТИШ ТЎҒРИСИДА

Ислом таълимоти ва фалсафасини кенг ўрганиш, ўзбек халқининг диний, тарихий ва маданий меросини чуқур илмий тадқиқ этиш мақсадида Вазирлар Маҳкамаси қарор қилади:

1. Мовароуннаҳр мусулмонлари идорасининг Тошкент шаҳрида Халқаро ислом тадқиқот марказини ташкил этиш ва унинг мақомини Ўзбекистон Республикаси Фанлар академиясининг илмий-тадқиқот муассаларига тенглаштириш ҳақидаги таклифи қабул қилинсин. Марказнинг низоми, тузилмаси ҳамда марказ ходимлари меҳнатига ҳақ тўлаш разрядлари ва тариф коэффициентлари, ходимларнинг сони ва уларга тўланадиган маблағ ҳисоб-китоби тасдиқлансин.

2. Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги:

Тошкент Халқаро ислом тадқиқот маркази фаолиятини таъминлаш учун Мовароуннаҳр мусулмонлари идораси ҳамда республика бюджети ҳисобидан тенг улушларда маблағ ажратилишини инобатга олиб, 1995 йилнинг июль ойидан бошлаб ҳар йили бюджетни шакллантиришда тегишли маблағ ажратишни назарда тутсин;

Халқаро ислом тадқиқот марказига хизмат кўрсатиш учун 1 та енгил автомашинага лимит ажратсин.

3. «Тошшаҳарйўловчитранс» уюшмаси ажратилган лимитга мувофиқ марказга автотранспорт хизмати кўрсатсин.

4. Ўзбекистон Республикаси Фан ва техника давлат қўмитаси 1996 йилдан бошлаб Халқаро ислом тадқиқот марказининг илмий изланишлар мавзуларини танлов орқали маблағ билан таъминланувчи ишлар рўйхатига киритсин.

5. Алоқа вазирлиги белгиланган тартибда Халқаро ислом тадқиқот марказига зарур миқдорда шаҳар телефонлари, шу жумладан, ҳукумат АТСидан телефон ва бошқа алоқа воситалари ўрнатиб берсин.

6. Тошкент шаҳар ҳокимлиги (К. Тўлаганов):

Халқаро ислом тадқиқот маркази биноларини қуриш учун бир ой муддатда зарур ер майдони ажратсин.

7. Халқаро ислом тадқиқот маркази унинг янги бинолари мажмуи ишга тушгунга қадар Мовароуннаҳр мусулмонлари идорасига қарашли Зарқайнар кўчасининг 18-берк кўча, 47-уйга жойлаштирилиши;

Мовароуннаҳр мусулмонлари идорасининг Халқаро ислом тадқиқот маркази бинолари лойиҳаларини тайёрлашга ва уларни қуришга сарфланадиган барча харажатларни ўз зиммасига олиши маълумот учун қабул қилинсин.

8. Мазкур қарорнинг бажарилишини назорат қилиш Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг ўринбосари С. Саидқосимов зиммасига юклансин.

Вазирлар Маҳкамасининг Раиси
И. КАРИМОВ.

Тошкент шаҳри,
1995 йил 19 май.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ВАЗИРЛАР МАҲКАМАСИНИНГ ҚАРОРИ

ҚОРАҚАЛПОҒИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ДАВЛАТ ҲОКИМИЯТИ ВА БОШҚАРУВ ОРГАНЛАРИ ХОДИМЛАРИ МЕҲНАТИГА ҲАҚ ТЎЛАШ ШАРТЛАРИГА ЎЗГАРТИРИШ КИРИТИШ ТЎҒРИСИДА

Қорақалпоғистон Республикасида аҳоли сонининг анча ўсиши, қишлоқ хўжалиги ва саноат ишлаб чиқариши ҳажмининг кўпайиши муносабати билан Вазирлар Маҳкамаси қарор қилади:

1. Қорақалпоғистон Республикаси давлат ҳокимияти ва бошқарув органлари ходимлари меҳнатига ҳақ тўлаш шартлари бўйича иккинчи гуруҳдан биринчи гуруҳга ўтказилсин.

2. Янги лавозим маошлари давлат ҳокимияти ва бошқарув органлари учун меҳнатга ҳақ тўлашнинг белгиланган фонди доирасида1995 йил 1 майдан бошлаб жорий қилинсин.

Вазирлар Маҳкамасининг Раиси
И. КАРИМОВ.

Тошкент шаҳри,
1995 йил 19 май.

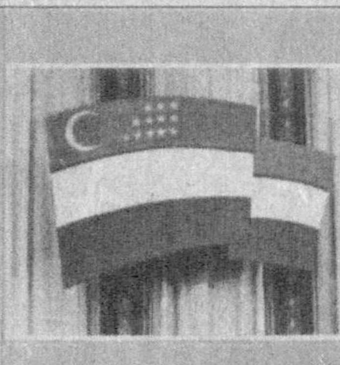

ЎЗБЕКИСТОН — ПОКИСТОН: АЛОҚАЛАР МУСТАҲКАМЛАНМОҚДА

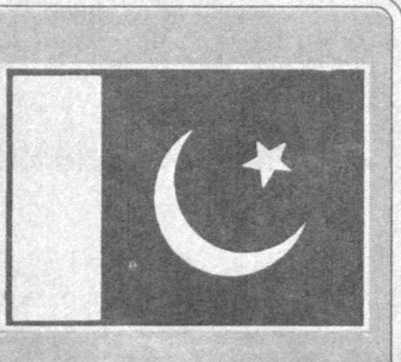

Шафқат Али ШАЙХ: «ЎЗБЕКИСТОН ҚАДИМИЙ ЦИВИЛИЗАЦИЯ БЕШИГИ»

Илгари хабар қилганимиздек, шу йилнинг 22-23 май кунлари Покистон Ислом Республикасининг Бош вазири Беназир Бхутто расмий ташриф билан Ўзбекистонга келади. Шу муносабат билан мухбиримиз Покистон Ислом Республикасининг мамлакатимиздаги фавқулодда ва мухтор элчиси Шафқат Али Шайхга бир неча саволлар билан мурожаат этди.

— Жаноб элчи, даставвал Ўзбекистон ва Покистон ўртасидаги ҳамкорлик қай даражада ривожланаётганлиги ҳақида тўхталсангиз.

— Гапни мозийдан бошласак, чунки бу икки мамлакат ўртасидаги алоқалар беш минг йиллик узоқ тарихга бориб тақалади. Бизга маълумки, улуғ шоир ва саркарда Заҳириддин Муҳаммад Бобур бунёд этган салтанат уч аср давомида халқларимиз ўртасидаги сиёсий, иқтисодий ва маданий алоқаларимизни мустаҳкамлаган эди. Ўзбекистон мустақилликка эришгач эса икки мамлакат ўртасидаги ҳамкорлик алоқалари янги босқичга кўтарилди. Шуни алоҳида эътироф этиш керакки, Покистон Ўзбекистон мустақиллигини биринчилардан бўлиб тан олди. 1992 йилнинг май ойида мамлакатларимиз ўртасида дипломатик муносабатлар ўрнатилганлиги ҳақида битим имзоланди. 1992 йилнинг июнь ойида Покистон Бош вазирининг мамлакатингизга, август ойида эса Ўзбекистон Президентининг Покистонга ташрифи тарихий воқеа бўлди. Чунки, ана шу олий даражадаги учрашувлар икки мамлакат ўртасидаги сиёсий, иқтисодий, маданий ва бошқа соҳалардаги ҳамкорликка кенг имкониятлар очиб берди. Ҳозирги вақтгача мамлакатларимиз ўртасида маданият, фан, техника ва мутахассислар тайёрлаш соҳалари бўйича йигирмага яқин битим, шартнома ва меморандумлар имзоланди. Имзоланган бу ҳужжатлар бугунги кунда ўз натижасини бермоқда.

Шуниси қувончлики, ўтган йили мамлакатларимиз ўртасидаги товар айрибошлаш ҳажми бир неча миллион долларни ташкил этди. Айни кунда Ўзбекистонда 116 та қўшма корхона, фирма ҳамда компаниялар фаолият кўрсатмоқда. «Табани», «Меркурий», «Метро», «Гани Текстайл», «Лаксон Табако» каби фирмалар иқтисодий алоқаларимизни мустаҳкамлашда алоҳида ўрин тутади. Ўзбекистон билан ҳамкорлик қилаётган Покистон фирма ва компаниялари сони кун сайин ортиб бормоқда. Покистон маҳсулотлари кўргазмаси Тошкентда тез-тез намойиш этилаётганлиги ҳаммага аён. Худди ана шундай йирик ҳажмдаги кўргазмаларнинг бири 22 майда Покистон Бош вазири Беназир Бхутто ташрифи арафасида очилиши кўзда тутилмоқда.

Шу ўринда айтиш жоизки, иқтисодий алоқаларимизни янада мустаҳкамлашда ҳаво ва автомобиль йўллари муҳим аҳамият касб этади. Бугунги кунда Покистон халқаро ҳаво йўллари Тошкентда ўз ваколатхонасига эга. Бу эса янги ҳаво йўллари очилишига катта имкониятлар яратади. Ҳар икки мамлакат ўртасида автомобил йўлларини бунёд этиш кўп жиҳатдан Афғонистондаги урушни тезроқ тўхтатиш ва у ерда барқарор вазиятни қарор топтиришга боғлиқ. Покистон Ўрта Осиёда хавфсизлик ва барқарорлик масалалари бўйича БМТ семинарини мунтазам ўтказиб туришга доир ташаббусларини биринчилар қатори қўллаб қувватлаган мамлакатдир.

— Маълумки, Покистон ва Ўзбекистон мамлакатларининг муштарак жиҳатлари жуда кўп. Бугунги кунда икки мамлакат халқининг маданий алоқалари ҳақида нималар дея оласиз?

— Хорижда Ўзбекистонни қадимий цивилизация бешиги, деб аташади. Бу бежиз эмас, албатта. Шу юртда туғилиб, умумбашарият тараққиётига улкан ҳисса қўшган Имом ал-Бухорий, Имом ат-Термизий, Беруний, Хоразмий, Улуғбек, Навоий, Заҳириддин Муҳаммад Бобур каби маърифатпарварлар шарқ маданиятининг шаклланишида алоҳида ўрин тутади. Шу боис Покистон халқи улар қолдирган ўлмас маънавий меросни яхши билади. Дунёга шундай буюк фарзандларни берган юрт мустақиллиги асрлар давомида камол топган маданий алоқаларимизга янгича йўл очди.

Ўзбекистонлик олимлар бир неча марта Покистонда ўтказилган турли мавзулардаги халқаро анжуманларда иштирок этдилар. 1994 йил эса 50 дан ортиқ ўзбек санъаткорлари Исломободда бўлиб ўтган санъат байрамида муваффақиятли қатнашдилар.

Самарқанд, Бухоро, Хива шаҳарлари мамлакатимизда маълум ва машҳурдир. Кўҳна Бухоро марказий кўчаларидан бирига Покистон элининг буюк фарзанди Муҳаммад Иқбол номи берилиши кўзда тутилмоқда. Бу дини, тарихи ва анъаналари бир-бирига ўхшаш бўлган икки халқ маданий алоқаларининг келажаги порлоқ эканлигидан далолат беради.

— Жаноб элчи, Ўзбекистонда кечаётган ислоҳотлар ҳақидаги фикрингиз?

— Ўзбекистон ҳозир сиёсий ва иқтисодий ислоҳотлар жараёнини бошдан кечирмоқда. Уни 150 дан ортиқ мамлакат тан олди. Бир неча халқаро ташкилот, уюшма ва жамғармаларнинг тенг ҳуқуқли аъзоси бўлди. Ўзбекистон ўз ташқи сиёсатини тинч-тотув яшаш, ўзаро манфаатдорлик принциплари асосида амалга ошириб, жаҳон ҳамжамиятида обрў ва эътибор топмоқда.

Шахсан мен Ўзбекистонда кечаётган ислоҳотларни юксак баҳолайман. Мамлакатингизда мулкни давлат тасарруфидан чиқариш, тадбиркорликка кенг йўл очиш, чет эл сармояларини кенг жалб этиш каби бир қатор тадбирлар изчиллик билан амлга оширилмоқда. Мамлакатингизни юксак тараққиёт сари олиб чиқадиган имкониятлар кўп. Энг муҳими, мамлакатда тинчлик ва осойишталик. Шунинг учун ҳам ҳозир республикангизни Марказий Осиёдаги энг барқарор ва келажаги порлоқ мамлакат сифатида эътироф этишмоқда. Ўзбекистоннинг ана шундай юксак нуфузга эга бўлишида Президент Ислом Каримовнинг хизматлари беқиёсдир. Ўзбекистон шубҳасиз яқин йилларда ривожланган мамлакатлар қаторидан мустаҳкам жой олади.

«Халқ сўзи» мухбири
Фурқат САНАЕВ
суҳбатлашди.

ПОКИСТОН ЛАВҲАЛАРИ

ДЎСТЛИГИМИЗ ЖОНКУЯРЛАРИ

Таниқли адиб ва публицист Дадахон Нурий — ҳинди-урду тиллари билимдони сифатида бир неча йиллардан буён покистонлик ижодкорлар билан адабий алоқаларни давом эттириб келмоқда.

— Дадахон ака, пойтахтимиз Тошкентнинг катта ва кўркам маҳаллаларидан бирида қад ростлаётган Мирзо Ғолиб масжид-мадрасаси қурилишига покистонликлар асос солишган деб эшитамиз.

— Ҳа, бу қурилишга маҳалланинг номи Мирзо Ғолиб деб аталиши сабаб бўлганлигини ҳам айтиб ўтишга тўғри келади. Маълумки, Мирзо Асадуллохон Ғолиб Ҳиндистон-Покистон адабиётининг классик шоири даражасига кўтарилган. Унинг таваллуд куни йил сайин ҳар икки мамлакатда катта тантана билан нишонланади. Мирзо Ғолиб асли шаҳрисабзлик, Қўқонбекхоннинг набирасидир. Бу ҳамюртимизнинг ижоди мактабларда кенг ўрганилади. Деҳлида Индра Ганди асос солган, шоир меросини тадқиқ қиладиган махсус Ғолиб академияси бор. Исломободда ҳам. Ўтган йили Карачидаги мактаблардан бирида бўлганимизда Ғолиб ватанидан эканлигимиз учун ўқувчи ва ўқитувчилар томонидан эъзозланганлигимизни тасвирлашга қалам ожиз. Бизнинг ташрифимизга ғазаллар битиб, илиқ сўзлар ёзилган Ғолиб девонини тақдим этишди. Мана шу буюк ҳамюртимиз номини Тошкентдаги маҳаллалардан бирига қўйиш ғояси покистонлик журналист ва ёзувчи дўстим Муҳаммад Аббосхон иккимиздан чиққанини айтиб қўя қолай. Орадан кўп вақт ўтмай Покистоннинг йирик «Табани» компаниясининг бошлиқларидан бири жаноб Ёқуб Табани М. Ғолиб маҳалласига ташриф буюриб, халқларимизни бир-бирига маънан боғлаб турган шоир хурмати учун унинг номи билан аталувчи масжид-мадраса қуриш фикрини айтди. Шундан сўнг ишни бошлаб юбориш мақсадида маълум миқдорида пул тақдим этди. Мана шу кунга келиб яхши ният билан бошланган Ғолиб масжид-мадрасаси қурилиши кўпчиликнинг саъй-ҳаракати билан битиш арафасида турибди.

— Покистонда Ўзбекистон ҳақида нималар билишади?

— Кўп нарса билишади. Бизнинг машҳур бобокалонларимиз ҳақида биздан кам билишмайди, десам ишонаверинг. Буюк саркардамиз Жалолиддин Мангуберди ҳақидаги «Сўнгги қоя» («Ахири читан») тарихий романи Покистонда кенг тарқалган, энг севиб ўқиладиган асар эканлигини айтиб ўтишни ўзи кифоя. Уни қайта-қайта нашр қилишса ҳам тез тарқалиб кетаркан. Ўтган йилги нашридан ўнлаб китоб дўконларини қидириб тополмадим. «Таниш-билиш» орқали журналист Асрор Хон бир дона топиб берди. Ўзим билан олиб келганман. Покистонда агар Ўзбекистондан эканлигингизни сезиб қолишса бас, дарров куршаб олишади, саволларга кўмиб ташлашади.

— Бундан икки йил муқаддам сизнинг меҳмонингиз бўлиб келган таниқли исломободлик шоир Изҳор ул Хақ жаноблари «Халқ сўзи» газетасига берган интервьюсида ўзбек адабиётини Покистонда янада кенгроқ ташвиқ қилиш учун ўзбек тилини ўрганаётгани ҳақида гапирганди.

— Ҳа, у киши бир ой мобайнида ҳайрон қоларли даражада тиришқоқлик билан тилимизни ўрганди, шунга оид кўплаб адабиётларни тўплаб, ўзи билан олиб кетди. Иккинчи маротаба у киши келганда бинойидек ўзбек тилида гаплашдик. У киши ватанига қайтгач, Ўзбекистон ҳақида ва биздаги адабий муҳит хусусида газета ва журналлар орқали кўплаб мақолалар эълон қилди. Исломободдаги Пок-ўзбек дўстлик жамияти қошида ўзбек тилини ўрганиш курси ташкил этди. Изҳор ул Ҳақ жанобларидан тез-тез хат олиб тураман. У ўзбекча ёзилган бўлади.

— Сизни покистонлик мўйқалам соҳиблари билан ҳам яқин дейишади.

— Карачида дунёга донғи кетган машҳур мўйқалам устаси — Иқбол Меҳди яшашидан хабарим бор эди. Унинг асарлари Америка, Англия Франция, Қувайт, Саудия Арабистони каби ўнлаб мамлакатларда намойиш этилган. Шулар ҳақида ўқигандим. Аммо кўп вақтини ижодий сафарда ўтказишга одатланган жаҳонгашта бу рассомни қарийб ўн уч миллион аҳолили, гавжум ва катта шаҳардан топиб, учратиш хаёлимга келмаганди. Карачига келганимизнинг эртаси куниёқ меҳмонхонага ўзи телефон қилиб, келганимиздан матбуот орқали хабар топгани, уйида кутаётганини айтди. Машина ташқарида Сизни кутиб турибди деб, унинг рақамини маълум қилди. Рассом ҳовлиси ва устахона шаҳарнинг анча четроқ кўркам даҳаларидан бирига жойлашган экан. У ернинг ўзи улкан бир музейни эслатади. Бир нечта 15-16 ёшлар атрофидаги йигитчалар (Иқбол Меҳдининг шогирдлари экан) катта залда машқ суратлари чизишмоқда. Биринчи учрашувдаёқ у киши устоз Чингиз Аҳмаровга ўхшаш содда ва ҳокисор, буюк ижодкор эканлиги маълум бўлди. Узоқ вақт гурунглашиб ўтирдик. У киши Ўзбекистон рассомлари билан яқиндан алоқа боғлашни, ўзаро кўргазмалар ташкил этиб, ҳамманинг кўнглига яқин ва тушунарли бўлган тасвирий санъат жанри орқали халқларимизни маънавий томондан бир-бирига яқинлаштириш зарурлиги ҳақида гапирди. Шу куниёқ хайрли ишни биргаликда амалга оширишда ҳамкорлик қилишга тайёр эканлигини билдириб, рассомимиз Баҳодир Жалоловга хат йўллади...

— Ўзаро адабий алоқаларни янада ривожлантириш жонкуярлари бўлган Покистонлик адиблардан кимларни биласиз!

— Юқорида тилга олинган Муҳаммад Аббосхонни айтадиган бўлсам, бу борада унинг хизматлари жуда каттадир. Бу заҳматкаш инсоннинг биргина ўзбек адабий муҳити ҳақида ҳикоя қилувчи Покистон ва Ҳиндистон матбуотида эълон қилинган мақола ва публицистик асарлари уч юздан зиёддир. Бу бир неча жилдлик китоб дегани. Мен уларни ҳаммасини йиғиб бораман. Яна бир адабий алоқаларимиз жонкуяри ҳақида алоҳида тўхталиб ўтмоқчиман. Покистоннинг энг йирик маданият ва марифат маркази ҳисобланмиш Лаҳур шаҳрида «Пакистон букс энд литерари саундз» нашриёти жойлашган. Ўша нашриёт ношири ва бош редактори таниқли адиб Тоҳир Аслам Гора дўстим «Покистон — Ўзбекистон иқтисодий ва маданий алоқалар маркази»нинг раиси сифатида кўп хайрли ишлар қилмоқда. Биринчи тажриба сифатида «Урдуча — ўзбекча муштарак сўзлар луғати» (тузувчи Ансориддин Иброҳим)ни Покистон ва Ўзбекистон учун оммавий нусхада босиб чиқарди. Лекин минг афсуски Покистоннинг ўзида унинг харидорлари кўпайиб кетганлиги сабабли бизга жуда кам нусхаси етиб келди. (Ҳозир бу луғат яна қайта нашр қилинмоқчи)... Покистонлик ўқувчилар шу кишининг саъй-ҳаракати туфайли «Ўзбек адиблари ҳикоялари» мажмуаси билан танишишга мушарраф бўлдилар. Ҳозир Тоҳир Аслам «Ўзбек шеърияти» мажмуасини нашрга тайёрлаш устида қизғин иш олиб бормоқда. Бунинг учун у бир неча марта Ўзбекистонимизга келиб кетди. Ҳозир у ўзаро адабий ҳамкорликда янгилик деса арзийдиган бир тажрибани синовдан ўтказиб кўрмоқчи: Ўзбек адибларининг бир нечта ўқимишли асарлари танлаб олинади-да, урдучага ўгирилиб, асар бир китобнинг ичида икки тил яъни ўзбекча-урдучада чоп этилади. Уни бемалол Ўзбекистон ҳамда Покистон китоб дўконларида сотувга чиқариш мумкин. «Яхши асар, унинг устига зарварақ билан сифатли қилиб босилса, албатта ўз ўқувчисини топади», дейди, ношир. Жаноб Тоҳир Аслам яна бир хайрли ишга ўз ҳиссасини қўшмоқчи. Маълумки, Наманган Давлат Университетининг араб куллиёти ўқитувчилар жамоаси узоқ йиллик илмий изланишлар натижасида кўп жилдли «Ўзбекча — арабча сўзлар луғати»ни тайёрлаган эдилар. Бироқ маълум етишмовчиликлар сабабли луғатчилик тарихида илк тажриба ҳисобланувчи бу мажмуани босиб чиқариш муаммо бўлиб қолди. Ҳозир шу масалани ижобий ҳал этиш учун университет маъмурияти билан «Пакистан букс энд литерари саундз» нашриёти ўзаро ҳамкорлик қилиш йўллари ишлаб чиқилмоқда.

Хуллас, Покистонда биз билан ҳар томонлама ҳамкорлик қилишга талпинаётган Тохир Аслам Гора каби жонкуяр кишилар кўп.

Суҳбатдош:
Исмат ХУДОЁРОВ
«Халқ сўзи» мухбири.

• Экспресс — интервью
«ЎЗ УЙИМИЗДЕК...»

Покистон Ислом Республика бош вазири Беназир Бхуттонинг мамлакатимизга расмий ташрифи муносабати билан биз пойтахтимизда таҳсил олаётган покистонлик талабаларнинг ушбу ташриф ҳақидаги фикр-мулоҳазалари билан қизиқдик.

САИД АКИФ МАЗИААР, ТошДУнинг тайёрлов курси тингловчиси:

— Тошкент шаҳрига келиб таҳсил олиш истаги менда жуда эрта уйғонганди. Болалигимдаёқ ўзбеклар юрти ҳақидаги китобларни, эртагу ривоятларни топиб, ўқишга ҳаракат қилардим.

Бугунги Ўзбекистоннинг маданияти, санъати, хусусан, кинематографиядаги ютуқлари биз — покистонликларни қаттиқ ҳаяжонга солади. Бироқ, шуни унутмаслик лозимки, бизнинг маданиятимиз, санътимиз жилғалари бир-бирига туташ ирмоқлардек, бир ўзан бўйлаб мавжланади. Лекин, очиғи, баъзи соҳаларда бизга нисбатан Ўзбекистон ҳийла илгарилаб кетган. Масалан, юртингиздаги тиббиёт, спорт, кино санъатидаги ютуқлардан биз ҳам қувонамиз. Тиббиётнинг отаси номи билан дунёга машҳур бўлган Абу Али Ибн Синонинг Покистон сарҳадларида унган гиёҳлардан малҳам тайёрлаб, кишиларга шифо ато этганлигидан чексиз фахрланамиз.

Шунингдек, халқларимизнинг дин ва эътиқод жиҳатдан бирлиги ҳам бизни руҳан бир-биримизга яқин эканлигимиздан далолат беради.

РАВШАН АЛИ, ТошПТУнинг 3-курс толиби:

— Тарихдан маълумки, энг олий неъмат бўлмиш истиқлол камдан-кам ҳоллардагина тинч осойишта йўл билан қўлга киритилган. Ўзбекистонда ўзбек халқи ана шундай ютуқни қўлга киритди. Бугунги кунда сизнинг юртингиздаги янгиланиш ва ислоҳотлар барча соҳаларда бирдек, босқичма-босқич амалга оширилаётир. Умуман, мен янгиланиш йўлида дадил одимлаётган Ватанингиздаги олий таълим масканларининг бирида таҳсил олаётганимдан жуда мамнунман. Айтиш мумкинки, Ўзбекистон янгиланиш йўлидаги изланишларининг ўзига хослилиги ва характерлиги билан инсоният тарихида катта из қолдиради.

ИМРОН РОЗА, ТошДУ толиби:

— Мадомики гап дўстлик, биродарлик, ҳамкорлик ва иқтисодий алоқалар ҳақида кечар экан, мен бир нарсани алоҳида таъкидлаб ўтишни истардим. Ўзбекистонда юритилаётган ички ва ташқи сиёсатдан бохабарлигим туфайли шу нарсага амин бўлдимки, Сизларнинг ҳукуматингиз бўлғуси кадрлар — ёшларга катта эътибор билан қараётир. Уларнинг ўқишлари, яшаш шароитлари диққат эътиборда. Адашмасам, иқтидорли талабаларни хорижий давлатларга ўқишга юбориш бўйича ҳам Ўзбекистонда катта иш қилинмоқда. Эндиликда, мамлакатингиздаги масъул идораларда ҳам фаолият кўрсатаётган ёшлар анча кўп. Бундай ижобий ишлар Ўзбекистоннинг тараққиёт йўлидан дадил боришига хизмат қилади.

Покистон Ислом Республикаси Бош вазирининг Ўзбекистонга ташрифи халқларимиз ўртасидаги дўстликнинг мустаҳкамланишига хизмат қилади.

«Халқ сўзи» мухбири
Ўктам ДЎСТЁР суҳбатлашди.

ҲАР БИРИМИЗ БИР ГУЛ — БИРГА ГУЛЗОРМИЗ

(Муҳаммад Иқбол ижодига бир нигоҳ)

Шарқнинг йирик файласуфи ва шоири Муҳаммад Иқбол 1877 йили Покистоннинг Панжоб вилоятида туғилган. Унинг бир қанча китоблари дунёнинг қатор мамлакатларида чоп этилган. Шоирнинг кўплаб шеърлари ўзбек тилига таржима қилинган. Иқбол Покистон миллий-озодлик ҳаракатига улкан улуш қўшган сиёсий арбоб ҳамдир.

Муҳаммад Иқбол фақатгина Ҳиндистон ва Покистон адабиётини ривожлантириш ҳамда унинг миллий қайта тикланишига ҳисса қўшиб қолмай, балки Туркия, Эрон, Миср, Афғонистон каби мамлакатларда ҳам маълум ва машҳурдир. У Фирдавсий, Саъдий, Ҳофиз, Румий, Бедил, Ғолибларнинг инсонпарварлик ғояларини давом эттирди, инсоннинг яратувчилик қудратини мадҳ этди.

Ижодкор ўзининг «Асрор э худи» («Шахс сирлари») ва «Румуз э беҳудий» («Шахс сирларининг очилиши») маснавийларида ўз манфаатини жамият манфаати билан узвий боғлаган инсонни абадий барҳаётлар сирасига қўшади. Иқбол миллат маъносида халқни тушунади. Шахс агар жамият билан бирга бўлса — бу раҳматдир. Унинг баркамол жавҳари миллат туфайлидир. Шахс ўзининг фоний ва чегараланган ҳаётини жамиятнинг боқий ҳаётига бағишласа, шунда у бепоён ва боқий дунёнинг ажралмас бир қисмига айланади, — дейди шоир.

Файласуф — шоир шахс билан жамият ўртасидаги бирлик нақадар зарурий эканлиги ҳақида гапириб, «Агар ҳаёт бирдан бир ҳақиқат бўлса, у ҳолда ҳаёт ўзининг икки томонига, яъни шахсий ва ижтимоий томонига эга. Шунинг учун ҳам бир инсон ўз ҳаётининг ана шу икки томонини ҳамоҳангликда ривожлантириши керак. Кураш ва интилиш инсоннинг яшаш тарзи ва озодликка эришиш усулларидан бири. Озодлик шахснинг камолотга етишишида зарурий омилдир. Лекин озодликка сусткашлик ҳамда тобелик орқали эмас, балки фаоллик, жўшқинлик, қатъий кураш туфайли эришилади, дейди шоир.

Озоднинг ҳар бир они
Маҳкумнинг бир йилича,
Ғурбат юкин кўтармас
Ҳеч дил маҳкум дилига.

Муҳаммад Иқбол дейдики, ижтимоий тенгсизлик, диний ва ирқий адоват ҳукм сурган жамиятда инсон камолотга эриша олмай, мутаассиб анъаналарнинг қурбони бўлиб қолади. Шунинг учун жамиятда ижтимоий тенглик, адолат ўрнатиш учун диний, ирқий адоватга барҳам бермоқ керак.

На афғонмиз, на туркмиз,
на тотормиз,
Ҳар биримиз бир гул — бирга
гулзормиз.
Ирқ ажратмоқ бизга тамом
бегона,
Бир қуёшдан баҳра олган
баҳормиз.

Саъдулла ЙЎЛДОШЕВ,
доцент.

МАҚСАД — ҲАМКОРЛИКНИ КЕНГАЙТИРИШ

Шу йилнинг 22-27 май кунлари мамлакатимиз пойтахтидаги «Туркистон» саройида Покистон саноати моллари кўргазмаси ўтказилади.

Покистон Бош вазири Беназир Бхуттонинг Ўзбекистонга расмий ташрифига бағишлаб ўтказилаётган бу кўргазмада мамлакатимиздаги 50 дан зиёд йирик фирма ва компаниялар ўз маҳсулотларини — трикотаж буюмлари, чарм буюмлар, либослар, пойафзал, фармацевтика ва жарроҳлик асбоблари, спорт моллари, тамаки, озиқ-овқат маҳсулотлари, мебель, безак буюмлари намойиш этадилар. Бундан ташқари, машина-ускуналар, цемент ва шакар заводлари, автомобиллар ва уларнинг эҳтиёт қисмлари, электроника маҳсулотлари ҳам ўзбекистонлик тадбиркорлар эътиборига ҳавола қилинади.

БУ ГЎШАДА МИРЗО БОБУР ҒАЗАЛЛАР БИТГАН

Аждодларимиз тинчликсевар, меҳнаткаш, истеъдодли Покистон халқи билан мустаҳкам ва ҳар томонлама манфаатли алоқалар ўрнатиб келганлар. Покистон халқи жаҳонга буюк алломалар, ҳунармандлар, меъморлар етказиб берган. Покистон Ислом республикаси қадимий давлатчилик тизими, деҳқончилик, ҳунармандчилик маданиятига, бетакрор санъатига эга.

Шарқ билан ғарб дунёси ўртасида олтин кўприк хизматини ўтаган қадимги «Ипак йўли» Самарқандни Мўлтон ва Лоҳур билан боғлаб турган. Мазкур ҳаёт йўлида кўплаб карвонсаройлар, масжидлар қурилган, қудуқлар қазилган. Ипак йўли давлатларни давлатларга, халқларни халқларга яқинлаштирган. Ундан фақат савдогарлар, тижоратчиларгина эмас, балки олимлар, меъморлар, адабиёт, санъат намояндалари ҳам бемалол ўтиб юришган.

Буюк ватандошларимиз ибн Сино, Форобий, Беруний, Бобур Покистонда ҳам катта шуҳрат қозонган. Улар қолдирган бой мерос мактаб, коллеж, олий ўқув юртларида чуқур ўргатилади.

XVI асрда ҳозирги Ҳиндистон ва Покистон ҳудудларида ўрнатилган Бобурийлар салтанати Покистон тарихи ва ҳаётида чуқур из қолдирди. Бу даврда илм-фан, адабиёт, санъат, меъморчилик, айниқса гуркираб ўсди. Бобур Мирзо ўзи ҳукмронлик қилаётган йирик давлатнинг шаҳар ва қишлоқларини ободонлаштириш, ариқ, зовур ва ҳовузлар қазиш, кенг ва равон кўча, майдон ва боғларни барпо қилишга катта эътибор берган. XVI—XVII асрларда бобурийлар ҳукмронлиги даврида бу заминда серҳашам бинолар қурилган. Шоҳжаҳон жоме масжиди, Мирзо Исохон мақбараси меъморчилик санъатининг ноёб дурдонаси сифатида ҳамон салобат тўкиб турибди. Бобурнинг набираси шоҳ Авранзеб Лоҳур яқинида «Шалиморбоғ» номли катта боғ яратган. Бу боғда Фарғона водийсидан мевали дарахт кўчатлари келтирилиб ўтказилган. Кўчатлар тутиб ҳосилга кирган.

Бобур Мирзо вафотидан олдин ўғли Хумоюнни ҳузурига чақириб шундай васият қилган: «Азиз фарзандим. Давлатимиз ҳудудларида турли мазҳабдаги кишилар яшайди. Биздек кишиларга шу мамлакатни бошқариш, подшоҳ бўлишлик Аллоҳнинг энг катта иноятидир. Шундай мамлакатга подшоҳ бўлур экансан, бир нарсани асло унутма. Сен мазҳабий низоларга асло йўл қўйма, маҳаллий халқнинг урф-одатларига, расм-русумларига, тили ва маданиятига эътибор билан қараб, ҳурмат қилгил. Шундай қилсанг халқ ҳурматига, иззат-эътиборига муяссар бўласан». Халқлар қалбига сочилган яхшилик уруғлари ниш уриб, ҳосилга кириб фуқаролар ҳаёти ва мамлакат равнақи учун хизмат қилди. Юртда тинчлик, тотувлик ўрнатилишининг асосий омилларидан бирига айланди.

XX аср бошларига келиб ҳозирги Покистон ҳудудидаги халқларнинг миллий-озодлик ҳаракати, инглиз мустамлакачиларига қарши мардона кураши кучайди. Мамлакатдаги миллий-озодлик ҳаракатлари кўпинча қуролли кўзғалонлар тарзида бўлиб ўтди. 1947 йил 14 августда Покистон мустақил давлат деб эълон қилинди. Давлат бошлиғи этиб мусулмонлар лигасининг раҳбари Муҳаммад Али Жинна сайланди. Мустамлакачилик асоратидан қутулиб, давлат мустақиллигини сақлаш, мамлакат иқтисодиётини кўтариш ва бу мақсадда ислоҳотлар ўтказиш ёш давлат олдида кўндаланг бўлиб турар эди. Бироқ турли оқим ва партиялар ўртасидаги келишмовчиликлар, ҳокимият учун кураш бу долзарб масалаларни кейинги сурар эди. Ҳиндистон Республикаси билан чегара муаммолари қуролли тўқнашувга олиб келди. 1966 йилнинг бошида Покистон Президенти билан Ҳиндистон Бош вазирининг Тошкентдаги музокаралари самарали якунланди. Тарихий Тошкент Декларацияси Ҳиндистон ярим оролига тинчлик келтирди.

1972 йилдан бошлаб ҳокимият тепасига келган Зулфиқор Али Бхутто бошчилигидаги ҳукумат мамлакатда қатор ислоҳотлар ўтказишга киришди. Мамлакатда ҳарбий ҳолат бекор қилинди. Тарқатиб юборилган сиёсий партиялар фаолияти яна тикланди. 1973 йилда янги Конституция қабул қилинди. Покистон ташқи сиёсатида ҳам муҳим ўзгаришлар рўй берди: у СЕАТО ҳарбий блокидан чиқди. Буюк Британия ҳамдўстлиги аъзолигидан воз кечди. Мустақил тараққиёт йўлига кирган бир қатор давлатлар билан дипломатия муносабатлари ўрнатилди.

Мамлакат иқтисодиётида давлат секторининг ролини ошириш учун Покистон ҳукумати бир қанча иқтисодий ва маъмурий ислоҳотларни амалга оширди. Банк, оғир саноат тармоқлари, денгиз кемачилиги миллийлаштирилди. Нефть ва нефть маҳсулотлари билан савдо қилиш, четга пахта сотиш давлат тасарруфига ўтказилди. Қишлоқ хўжалигида йирик ислоҳотлар ўтказилди. Мустақиллик йилларида йирик енгил саноат корхоналари барпо қилинди. Оғир саноатни юксалтиришга замин яратилди. Машинасозлик, нефть маҳсулотлари ишлаб чиқариш, электр энергетикаси, газ саноати ривожланди. Карочи яқинида биринчи атом электрстанцияси ишга туширилди.

Покистон Ислом Республикаси мустақиллик ва тараққиёт йўлидан бориб жаҳондаги йирик ва бақуват давлатлар сафига ўтиб олди. Халқимиз дўст Покистон халқи тарихи, маданиятига катта қизиқиш билан қарайди. Мирза Ғолиб, Муҳаммад Иқбол, Файз Аҳмад Файз мероси биз учун бебаҳо хазинадир. Уларнинг ҳаётбахш асарлари таржима қилиниб, аллақачон ўзбек китобхонларига бориб теккан.

Покистоннинг сўлим гўшаларидан бири — Сиалкотда Бобур Мирзо илҳоми жўш уриб, гўзал ғазаллар битган. Бу маскан Ҳиндистон ярим оролининг Лайли ва Мажнуни ҳисобланган бухоролик Иззатбек ва Сўҳнийларнинг олтин беланчаги бўлган. Покистон киносининг усталари Тошкентда мунтазам ўтказиб турилган халқаро кинофестивалларнинг доимий қатнашчиларидир.

Икки мамлакат ҳамкорлиги кучайиб бормоқда. Қисқа муддатда юздан ортиқ қўшма корхоналар, фирмалар ишга тушиб кетди. Покистон маҳсулотлари — кийим-кечак, озиқ-овқат, халқ истеъмол буюмлари бозорларимизни тўлдирмоқда. Ҳаво йўллари Тошкентни Карочи, Лоҳур ва Пешавор билан боғлаб турибди.

Покистонда ҳам Марказий Осиё давлатлари, жумладан, Ўзбекистонга қизиқиш катта. Исломободда бир неча йиллардан буён Марказий Осиёни тадқиқ этиш маркази ишлаб турибди. Марказнинг мунтазам чоп этилаётган «Марказий Осиё» деб номланган журнали бор. Журнал саҳифаларида Ўзбекистон тарихи, унинг асори-атиқалари ҳам, амалий санъати, адабиёти ҳақида ранг-баранг материаллар ёритиб борилади.

Бултур Покистонда Аҳмад Ҳасан Донийнинг «Марказий Осиё узра шуъла» китоби босилиб чиқди. Унда муаллиф Марказий Осиё ва Покистон ўртасидаги тарихий алоқаларни чуқур таҳлил этади, темурийлар даври ва Бобурийлар сулоласи фаолиятига юксак баҳо беради. Бу даврда Ҳиндистон ярим ороли илм-фан, маданият ривожида Осиё ва Оврўпо халқларини лол қолдирган эди.

Мустақил давлатимизга юзлаб Покистон ишбилармонлари, сармоядорлари, адиб ва журналистлари келиб, мамлакатимизда юз бераётган буюк ўзгаришларни ўз кўзлари билан кўриб, юртларига қайтгач, ватандошларига сўзлаб бермоқдалар. Ана шундай бахтга муяссар бўлган адиб ва журналист Мирза Азимбек «Бугунги Ўзбекистон» номли китобини ёзиб нашр эттирди. Китоб мустақиллик неъматидан баҳраманд бўлган танти ва мард ўзбек халқи ҳаётини тараннум этади.

Покистонда Ўзбекистон билан иқтисодий, илмий-маърифий алоқаларни мустаҳкамлашга кўмаклашувчи ассоциация фаолият кўрсатиб турибди. Унинг ташаббуси билан олимлар, журналистлар, мутахассислар, маданият арбобларининг борди-келдилари йўлга қўйиляпти.

Сўнгги йилларда икки дўст мамлакат аёлларининг навбати билан делегация айрибошлаши анъанага айланмоқда. Делегация аъзолари меҳмонхоналарда эмас, хонадонларда туриб мезбонларнинг урф-одатлари, яшаш тарзлари билан яқиндан танишмоқдалар. Шубҳасиз, бундай тадбирлар халқлар ўртасида ўзаро ишонч, тинчлик ва ҳамкорликни мустаҳкамлашга ҳисса бўлиб қўшилади.

Мустақилликка эришганимиздан кейин орадан бир неча кун ўтгач, хориждан биринчи бўлиб шарқнинг ардоқли қизи, зукко, давлат раҳбари Беназир Бхуттонинг «Ўзбекистоннинг мустақиллигини эътироф этайлик. Бу давлатнинг истиқболи порлоқ бўлади» деган даъвати янгради. Покистон Ислом Республикаси биринчилардан бўлиб мустақиллигимизни тан олди. Тошкентда ўз элчихонасини очди. Исломободда Ўзбекистон элчихонаси фаолият кўрсатиб турибди. Ушбу ташриф тарихи тарихига, дили дилига туташ ўзбек ва Покистон халқлари ҳамкорлиги янада кучайишига хизмат қилади.

Анвар КАРИМОВ,
тарих фанлари номзоди.

ФИТНАЧИЛАР

ЎЗБЕК ЖАНГАРИЛАРИ ТУРКИЯДА ТАҲСИЛ КЎРИБ, ЧЕЧЕНИСТОНДА СИНОВДАН ЎТИШГАН

Бегона шаҳар кўчаларида тентираб юрар экан, Анвар уйини, онасини ўйлади: «Ўзини қўярга жой тополмаётган, йиғлаётган бўлса керак... уйга қайтиш насиб қилармикан?»

Хаёлига: «қочиш керак!» деган фикр ҳам келди. Лекин, қандай қилиб қочади? Бу ерда, Туркияда у ким бўлибди? На паспорти бор, на пули, на бирон-бир дўсти...

Бундан икки йил бурун, юртида уларнинг ҳовлисига бир киши кириб келди. Одатдаги саломалик, ҳол-аҳвол сўрашишдан сўнг Анварни бир четга тортди-да, Туркияга бориб ўқишни таклиф қилди. Қандайдир бир фирма барча харажатни зиммасига олади, кейинчалик эса, яхши иш, катта маош тайин, деди. Кейин: «Қайтиб келишинг билан, уй-жой, машина берамиз, тижорат магазини ҳам оласан», деб қўшиб қўйди.

Анвар дарҳол рози бўлди. Ҳатто ота-онаси билан маслаҳатлашмади ҳам. Кейинчалик, «сир сақлаш», «махфий», «жангарилар», «халқнинг атоқли фарзандлари», «миллат халоскорлари» деган сўзларни эшитганидан сўнггина ҳозирги хўжайинларининг қўлидаги ўйинчоқ эканини англаб етди.

Ўнлаб алданган йигитлардан террорчилар тайёрлашга киришилди. Туркияда бундай террорчилар тайёрлаш — «Эрк» партияси етакчилари учун Ўзбекистондаги Конституцион тузумни куч билан ағдаришга қаратилган фитнанинг бир қисми эди.

«Эрк» демократик партияси Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги томонидан 1991 йил март ойида рўйхатдан ўтказилган эди. Ўшанда газеталар «ўзгаришлар шабадаси» ҳақида ёзаётган, айрим кишилар ҳали унчалик машҳур бўлмаса ҳам, алангали нутқлар сўзлаб, сиёсий обрў топиш пайига тушган давр эди. «Эрк» партияси етакчиси Муҳаммад Солиҳ (ёзувчи Салой Мадаминовнинг адабий тахаллуси) ана шундай «нотиқ»лардан бирига айланди. Митинг эҳтирослари кўпигида қалқиб чиққан бу кимса ўшандаёқ ўзини янада баландроқ жойларда кўрарди!

Бироқ, Ўзбекистон Республикаси Президенти лавозимига бўлган сайловда «Эрк» партиясидан номзоди қўйилган Муҳаммад Солиҳ мағлубиятга учради. У тақдирга тан бермай, Тошкент вилояти «Бирлик» халқ ҳаракати раисининг ўринбосари Х. Худойбердиев, Ўзбекистон эркин деҳқонлар партияси раисининг ўринбосари О. Каримов ҳамда «Халқ дипломатияси» бирлашмаси вакиллари билан тил бириктириб, Ўзбекистон Олий Кенгашига қарама-қарши қонун чиқарувчи ташаббус ҳуқуқига эга бўлган орган — «Миллий мажлис»ни ташкил этиш «ташаббуси» билан чиқади.

Ҳаммаслаклар «Миллий мажлис» фаолиятига оид бир қанча ҳужжатни ишлаб чиқишади. Мисол учун, ксероксда кўпайтирилиб, сиёсий партиялар, ҳаракатлар ва бирлашмаларга тарқатилган мурожаатномада улар ҳокимиятни қўлга киритиш учун биргаликда курашга даъват этилади. Шу муносабат билан республика Прокуратураси 1992 йилда жиноий иш қўзғади. Орадан кўп ўтмай эса, «Халқ сўзи» — ҳукумат газетаси партиянинг М. Солиҳ ва экстремизм йўлига кирган бошқа раҳбарларнинг хатти-ҳаракатларига мутлақо қарши бўлган партиянинг собиқ аъзолари С. Йигиталиев ва Ш. Каримовнинг мақолаларини эълон қилди.

Ҳаммаслаклар шу қадар тез тарқаб кета бошладики, Муҳаммад Солиҳнинг davраси тез орада Ж. Маматов, Ю. Рўзимуродов, М. Бекжонов, Ф. Қиличевлардангина иборат бўлиб қолди. Сафни тўлдириш мақсадида у ўзини «барча хўрланганлар ва таҳқирланганлар»нинг халоскори ва ҳимоячиси, деб эълон қилди. Бу «ҳаракат»га ўзини ҳокимият томонидан ранжитилган, деб ҳисоблаган кишиларнинг келиб қўшилиши ҳам ажабланарли ҳол эмас, албатта. Очиғини айтганда, улар орасида илгари обрўси тўкилган кишилар кўпчиликни ташкил этар эди. Мисол учун оладиган бўлсак...

Мурод Жўраев. Яқингинада у Муборак шаҳар ижроқўмининг раиси эди. Халқ депутатлиги, хизмат машинаси, тузуккина маош, ҳокимият, иззат-икром — буларнинг барчаси энди унга хотира бўлиб қолган, чунки, у сиёсий ўйинларга берилиб кетиб, шаҳар хўжалигини барбод қилгани учун лавозимидан олиб ташланган эди. Мурод «уларнинг барчасига» ўзини осонгина ҳамма нарсадан маҳрум қилиш ҳазил иш эмаслигини «кўрсатиб қўйиш»га ташна эди. Шунинг учун ҳам у Муҳаммад Солиҳнинг ёнига келди.

Эркин Ашуров. Бир неча йил Самарқанд чой қадоқлаш фабрикаси директори бўлиб ишлаган, мунтазам равишда хизмат лавозимини суиистеъмол қилиб келган эди. Фабрикадан тонналаб чой ўғирланар, натижада «ишбилармон»ларнинг чўнтаги қаппаяр эди...

Партиянинг негизи ана шундай кишилардан ташкил топган эди.

Кейинчалик Муҳаммад Солиҳ ҳуқуқ-тартибот органларига бошқа жойга кетмаслик ҳақида (республика Прокуратураси жиноий иш қўзғаши муносабати билан) тилхат берганига қарамасдан, Туркияга қочиб беркинади. У шу ердан туриб фитнани ташкил этишга раҳбарлик қилиш билан шуғулланади. Унга пул, «Эрк» газетаси ва ижрочилар керак эди. 1993 йил май ойида Муҳаммад Солиҳ Бокуда ҳаммаслакларни учрашувга йиғади. Газета чиқариш вазифаси Ж. Маматов зиммасига юкланади, унинг нашр этилиши ва тарқатилиши билан М. Жўраев шуғулланиши лозим бўлади. Партия кассаси учун маблағ тўплаш ва уни Тошкентдан олиб келиш Солиҳнинг укалари Муҳаммад ва Мақсуд Бекжоновлар, «Эрк» партияси марказий кенгаши аъзоси Юсуф Рўзимуродов ва партиянинг матбуот котиби Дилором Исҳоқовага топширилади.

Натижада улар (терговда аниқланмаган манбалардан) 20 миллион рубл ва 13 мингдан ошиқ АҚШ доллари тўплашади. Саккиз миллион рублни М. Жўраев Солиҳнинг кўрсатмаси бўйича Бокуга Ж. Маматовга газета чиқариш учун юборади. Газетанинг биринчи сони 1994 йил январида чиқади. Ўзбекистон ҳудудида газетанинг умумий миқдори юз минг нусхадан ортиқ бўлган ўнта сони тарқатилади. (Тергов материалларида кўрсатилишича, материалларнинг асосий қисми конституцион тузумни куч билан ағдариб ташлаб, ҳокимиятни қўлга олишга даъват этувчи мақолалардан иборат). Газета Туркиядан Ашхобод ва Олма-отага олиб келиниб, у ерлардан Ўзбекистонга юбориб турилган.

Муҳаммад Солиҳ сафдошларини куч ишлатиб курашишга даъват қилар эди. Бир гал у Жўраевга телефон қилиб, Қашқадарё вилоятидаги ҳали уйланмаган ва ҳеч жойда ишламаётган 20-25 яшар йигитларни танлаб олишни таклиф қилади. Бундан кўзланган мақсад ҳам аниқ — уларни қўл жанги санъати ва ўқотар қуролларининг барча турини ишлата билишга ўргатиш эди: «улар жангарилар ва партия фаолларини қўриқловчилар сифатида керак бўлади».

М. Жўраев «партиянинг зарбдор кучлари»ни барпо этиш учун укаси Ш. Холбоевни ва собиқ шофёри Н. Аҳмедовни жалб этади. Х. Субонов, Ф. Қиличев ва Ш. Маматов ҳам бўлажак жангариларни жалб этиш билан шуғуллана бошлайди. Улар керакли кишиларни қидириб топиб, улар ўртасида, жумладан, кичкина гуруҳлар ўртасида ҳам «тушунтириш ишлари» олиб боришади. Мана шундай йиғинлардан бирида иштирок этган Камол Ҳамроев кейинчалик эслайди: «Маматов Туркияда йигитларни курашнинг турли усулларига, ўқотар қуролларнинг барча туридан фойдаланишга ўргатади, Ўзбекистонга қайтиб келишганидан кейин улар юксак лавозимдаги кишиларни жисмонан йўқотишга қадар барча керакли юмушларни бажаради», деди.

Ҳаммаси бўлиб 46 нафар ёш қашқадарёлик йигит танлаб олинади. Уларнинг 21 нафари сохта ҳужжатлар билан Туркияга жўнатилади. Мисол учун, Н. Аҳмедов олти кишидан иборат гуруҳга бошчилик қилиб Ботумига боради-да, у ерда хизмати учун 635 АҚШ доллари тўланган Грузия фуқароси С. Заидзе кўмагида гуруҳни Туркия чегарасидан ўтказиб қўяди.

Туркияда уларга Муҳаммад Солиҳ ва унинг ҳамтовоқлари бошчилик қилади. Уларнинг ҳаммаси Истанбулдаги «Ҳидоя» меҳмонхонасида туришади. Ўзбек йигитларини қўл жанги, замонавий қуролни ишлатиш ҳамда кишиларни гаров тариқасида қўлга тушириш усулларига ўргатган катта йўриқчи Намук Экин деган кимса эди. Унинг ана шу мамлакат махсус хизмат идоралари билан алоқаси бўлиши ҳам эҳтимолдан холи эмас. Чунки, унинг исми Туркия бўйлаб юришда, полиция билан кутилмаганда юз берадиган мулоқотларда парол бўлиб хизмат қиларди.

Шу нарса ҳам диққатга сазоворки, Муҳаммад Солиҳ Чеченистонга келган ўзбек жангарилари билан кенгашни 1994 йил июль ойида Чеченистон вице-президенти — Жавҳар Дудаевнинг ўнг қўли бўлган Зелимхон Яндарбиевнинг уйида ўтказган (бу ўринда фитна етакчиларидан бири Юсуф Рўзимуродов домий равишда Грознийда яшаганини ҳам айтиб ўтиш керак). Кенгашда Муҳаммад Солиҳ уларнинг олдига: «Сизлар энди ўқ отиш тайёргарлиги билан жиддий шуғулланишингиз керак», деган қатъий вазифа қўйган.

Улар «ўқ отиш тайёргарлигини» қандай такомиллаштирганини билиш унчалик қийин эмас, албатта. Тергов материалларига қараганда, гуруҳнинг бешта энг фаол аъзоси ҳозир ҳам Чеченистонда экан.

...Ўзбекистон Республикаси Олий суди айбдорларга нисбатан чиқарган ҳукмда Муҳаммад Солиҳ (Салой Мадаминов) фитна ташкилотчиси, деб аталган. Унга, Ж. Маматов, Ю. Рўзимуродов, М. Бекжонов, Ф. Қиличевга нисбатан айб қўйиш ҳақида қарор чиқарилган. Бироқ, уларнинг барчаси Ўзбекистон Республикаси ҳудудидан ташқарида бўлгани учун ишни кўриш тўхтатилган, қидирув эълон қилинган.

Фитнанинг бошқа иштирокчилари турли муддатларга озодликдан маҳрум этилди. Айбланувчиларнинг деярли барчаси: биз Туркияда тижорат ишига ўқидик, деб ўжарлик қилишди. Бироқ, суд улар қаттоллик ва қотилликка ўқиганини рад қилиб бўлмайдиган далиллар билан асослаб берди.

Тошкент.

Абдували ВОҲИДОВ.
(«Труд» газетасининг 19 май сонидан).

15 НАФАРДАН 380 НАФАРГА ЕТГАН ЖАМОА

1988 йили Наманган шаҳрида «Мададкор» хусусий корпорацияси ташкил этилганда унинг бор-йўғи 15 нафар аъзоси бор эди. Бугунги кунда ушбу жамоада 380 дан зиёд ишчи-хизматчи меҳнат қилмоқда. Ўтган муддат мобайнида улар бир қанча савдо дўконлари, дорихоналар, ишлаб-чиқариш цехларининг биноларини тиклаб бердилар. Айни чоғда бунёдкорларнинг саъй-ҳаракати билан шаҳарнинг «Уйчи» даҳасида «Аснамтекстиль» ип-йиғирув фабрикаси қад ростламоқда. Шу йилнинг сентябрь ойида ишга тушириладиган иншоотларнинг умумий майдони 7,5 гектарни ташкил этади, унинг ҳудудида ошхона, чойхона, нонвойхона ва дўконлар қурилади. Фабрикада эса 350 нафар киши ишлайди.

СУРАТЛАРДА: 1. «Мададкор» корпорацияси бош директори Абдубанно Мирзамаҳмудов ва корпорация кенгаши раиси Муҳаммадамин Нурмирзаев келгуси режалар ҳақида суҳбатлашишмоқда. 2. «Аснамтекстиль» ип-йиғирув фабрикасининг умумий кўриниши. 3. Корпорация эмблемаси. 4. Пайвандловчи Носир Нуриддинов. 5. Ишчилар иш устида. 6. Туркиялик мутахассис Фарид Башак (чапдан учинчи) бир гуруҳ қурувчилар даврасида. 7. Қурувчи Абдусаттор Бобоев.

Турғунбек МАҲКАМОВ,
муаллиф олган суратлар.

«ОЛТИН ГЛОБУС»

Халқаро соврини андижонлик тўқимачиларда

Куни кеча Копенгаген шаҳридан хушхабар келди. Унда маълум қилинишича, Бобур номидаги Андижон ип-газлама ишлаб чиқариш бирлашмаси ҳиссадорлик жамияти тўқимачилари халқаро мукофот — «Олтин глобус» совринига сазовар бўлишган. Шарқ тараққиёт жамғармаси андижонлик тўқимачиларни мамлакат иқтисодини ривожлантириш шунингдек, халқаро иқтисодиётни юксалтиришдаги фаол иштироки, рақобатбардош ҳамда сифатли маҳсулот ишлаб чиқарганликлари учун ана шундай юксак мукофотга лойиқ деб топди.

Мукофот Шарқ тараққиёти жамғармаси томонидан таъсис этилган бўлиб ғолиб конкурсда иштирок этаётган мамлакатлар савдо-саноат палатаси, вазирликлари ҳамда бошқа ташкилотлар томонидан тавсия этилган эксперт комиссияси хулосасига кўра танлаб олинади. Мукофот таъсисчиси шарқ иқтисодиётини ривожлантириш дастури ва лойиҳасини маблағ билан таъминлашни кўзда тутган. Шунингдек, мазкур жамғарма мамлакатдаги иқтисодий қийинчиликка қарамай ўз мавқеини сақлаб қолиш учун курашаётган ташкилотларни аниқлаш ишларини ҳам олиб боради. Шу мақсадда ҳар йили ана шундай корхоналарни «Олтин глобус» халқаро мукофоти билан тақдирлаб келмоқда. 1995 йилнинг юксак соврини андижонликларга насиб этгани янада қувонарли. Шу йилнинг 23-25 май кунлари ана шу мукофот Копангаген шаҳрида ўз эгасига топширилади. Шунингдек, ана шу қутлуғ санада Даниянинг ишбилармон доирасидаги кишилар билан учрашув уюштириш кўзда тутилган.

Ф. ШОДМОНАЛИЕВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

"ДТ-БИЛДИНГ" ўзбек-герман қўшма корхонаси
"ХАМАР" халқаро алоқалар маркази

" ИСТЕЪМОЛ ТОВАРЛАРИ -95 "

халқаро кўргазмасини ўтказади

"ХЕНКЕЛЬ", "ВЕЛЛА","БОШ", "СИМЕНС"
ва бошқа йирик
немис фирмалари ўз маҳсулотларини намойиш этади.
Англия, Польша, Чехия ва Туркия фирмалари
кенг истеъмол молларини кўргазмага қўяди.

Сиз ўзингиз учун нафли шартлар билан тўғридан-тўғри шартномалар тузишингиз, "ВЕЛЛА" немис фирмасининг пардозандоз маҳсулотидан фойдаланиб ўтказиладиган сартарошлик санъати шоусида қатнашишингиз мумкин. Сиз анъанавий немис таомлари қадрини баҳолай оласиз.

Сизни 22-28 май кунлари Ўзбекистон Рассомлар уюшмасининг кўргазмалар залида ("Тошкент" меҳмонаси қаршисидаги кўргазмада) кутамиз.

Манзил: Тошкент ш., Ш.Рашидов кўчаси, 40.

Кўргазманинг иш вақти: 22 майда соат 13.00 дан 18.00 гача.
Қолган кунларда: соат 10.00 дан 18.00 гача тануффуссиз.

Маълумот учун телефонлар:
39–45–57, 39–45–58, 56–33–56.

НАРХИ 13 ФОИЗДАН 38 ФОИЗГАЧА АРЗОНЛАШАДИ

Kamalak - TV эфир-кабель телевидениеси

8 та энг яхши ТВ каналлари — доимо Сизнинг уйингизда

1.Pr. Sport - спорт. 2."Останкино" ТВ. 3.ТВ-6 Москва.
4.Россия ТВ. 5. [V]-мусиқали. 6.BBC - янгиликлар.
7.Star Plus - кўнгилочар. 8.Cine Plus - фильмлар.

Кичик дастур — 1, 2, 3, 4, 5.
Катта дастур — 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8.

Ҳак тўлаш — хоҳишига қараб, шунингдек VISA кредит карточкаси билан.

Бизнинг манзиллар: "Главпочтамт" ва "Янги телеминора".
Тел.: 35-22-32, 44-20-28, 44-29-90, факс: 34-01-11.

СОТИБ ОЛИНГ ВА ЭГАЛИК ҚИЛИНГ!
ҲУРМАТЛИ ТОШКЕНТЛИКЛАР ВА ПОЙТАХТИМИЗ МЕҲМОНЛАРИ!

Давлат мулки қўмитасининг Тошкент шаҳри бошқармаси ҳамда Тошкент шаҳар кўчмас мулк универсал биржаси 1995 йил 30 майда Тошкент шаҳрида кўчмас мулк иншоотларини хусусийлаштириш бўйича очиқ "Ким ошди савдоси" ўтказилишини маълум қилади.

Ким ошди савдоларига қуйидагилар қўйилади:

1. Юнусобод тумани, "Боз-су" канали қирғоғининг чап томонида жойлашган Тошкент ҳалқа йўли ёнидаги якка тартибда қуриладиган даҳа
Ер участкаларининг сони - 12 (№№ 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32)
Ер майдони - 0,04 га
Бир дона ер участкасининг бошланғич нархи - 45 минг сўм.
Ер участкаси умрбод эгалик қилиш учун берилади.

2. Акмал Икромов тумани, "Изза" даҳасида жойлашган, якка тартибда қуриладиган даҳа.
Ер участкаларининг сони - 4 (№№ 9,10, 11,12,).
Ер майдони - 0,04 га.
Бир дона ер участкасининг бошланғич нархи - 40 минг сўм.
Ер участкаси умрбод эгалик қилиш учун берилади.

3. Шайхантохур тумани Ц-15, 12-уйида жойлашган "Жангоҳ" кафеси биноси.
Умумий майдони - 405,6 кв.м.
Бошланғич нархи -1 784 020 сўм.

4. Шайхантохур тумани Самарканд дарбоза кўчаси 11-уйида жойлашган хўжалик ҳисобидаги "Динамо" дўкони биноси.
Умумий майдони - 160,0 кв.м.
Бошланғич нархи - 1 441 740 сўм.

5. Юнусобод тумани Ц-5, 69-уйида жойлашган хўжалик ҳисобидаги "Шаҳло" ижара дўкони биноси.
Умумий майдони - 284,8 кв.м.
Бошланғич нархи - 771 286 сўм.

6. Мирзо Улуғбек тумани Х.Абдуллаева кўчаси 99-уйида жойлашган "Шахноза" дўкони биноси.
Умумий майдони -111,3 кв.м.
Бошланғич нархи -258 100 сўм.

7. Ҳамза тумани "Авиасозлар" бозори ҳудудида жойлашган "Тонг" хусусий фирма дўкони биноси.
Умумий майдони - 27,0 кв.м.
Бошланғич нархи - 492 000 сўм.

8. Ҳамза тумани "Авиасозлар" бозори ҳудудида жойлашган 5- сонли дўкони биноси.
Умумий майдони - 9,0 кв.м.
Бошланғич нархи - 164 000 сўм.

9. Ҳамза тумани "Авиасозлар" бозори ҳудудида жойлашган "Баракат" фирма дўкони биноси.
Умумий майдони - 9,0 кв.м.
Бошланғич нархи - 164 000 сўм.

10. Ҳамза тумани " Авиасозлар" бозори ҳудудида жойлашган "Баракат" фирма дўкони биноси.
Умумий майдони - 18,0 кв.м.
Бошланғич нархи - 337 000 сўм.

11. Ҳамза тумани "Авиасозлар" бозори ҳудудида жойлашган "Наима" фирма дўкони биноси.
Умумий майдони - 9,0 кв.м.
Бошланғич нархи - 164 000 сўм.

12. Ҳамза тумани "Авиасозлар" бозори ҳудудида жойлашган "Напитки" дўкони биноси.
Умумий майдони -19,3 кв.м.
Бошланғич нархи - 352 000 сўм.

13. Вагон уйлар, 3 дона
Бошланғич нархи - 63 минг сўм (3 донасига)

14. СММ-357 станоки, 1 дона (ўрнатилмаган)
Бошланғич нархи - 26 минг сўм.

15. "Токарно-револьверный" станоки, 1 дона (ўрнатилмаган)
Бошланғич нархи - 104 минг сўм.

16. Ц-6-2 станоки, 1 дона (ўрнатилмаган)
Бошланғич нархи - 28 минг сўм.

17. 1СМ261П станоки, 1 дона (ўрнатилмаган)
Бошланғич нархи - 42,0 минг сўм.

18. ПКДС-25Д компрессори, 1 дона (ишлатилмаган)
Бошланғич нархи - 42,0 минг сўм.

19. "Ташшаҳйўловчитранс" Ассоциациясига қарашли 6 та автотранспорт воситалари (ГАЗ-52, ГАЗ-53, ЕРАЗ маркали).

Тўлов шакли турли йўллар билан амалга оширилади.
Ер участкалари бўйича тўлов нақд пул билан амалга оширилади.

"Ким ошди савдоси" да қатнаш учун аризалар ҳар куни (якшанбадан ташқари) соат 9.00 дан 18.00 гача,шанба куни соат 9.00 дан 15.00 гача Тошкент ш., Абдулло Қодирий кўчаси, 13-уй, биринчи қават, 1- хонада "Ким ошди савдоси" ҳайъати томонидан қабул қилинади.

МАЪЛУМОТ УЧУН ТЕЛЕФОНЛАР:
44-53-77 44-53-68

Аризаларни қабул қилишнинг охирги куни 1995 йил 29 май.
Иншоотларни хусусийлаштириш очиқ "Ким ошди савдоси" 1995 йил 30 майда соат 11.00 бўлиб ўтади.
"Ким ошди савдоси" нинг ўтказиш жойи: А.Қодирий кўчаси 13- уй, 1- қават "Ким ошди савдоси" зали.

A LEADING FOREIGN COMPANY
is seeking for
self motivated, patient, determined, dynamic and team player staff who are ready to keep pace with busy and flexible working hours and have good typing and computer skills, for the following positions to join its work- force in Tashkent, Uzbekistan.

1. EXECUTIVE SECRETARY (Ref:EXEC)
The candidates must:
-have excellent command of both written and spoken English and Russian
-have at least 2 years of experience in an active secretarial work
-be between 20 and 35 years of age

2. INTERPRETER (Ref:ITER)
The candidates must:
-have excellent command of both written and spoken English and Russian
-have familarity with technical and commercial terminology
-have familarity with contracting work
-have at least 5 years of experience in interpretation work
-be between 20 and 40 years of age
-have a university degree in philology, bussines administration, international affairs, political sciences or similar.

Please fax your English written CV with the indication of the position reference to 344461 before 25th of MAY.
All applications will be treated strictly confidential.

Ўзбекистон бозорларининг энг йирик таъминотчиларидан

Abdullah's

Abdullah group of companies
Абдулла компанияси гуруҳи
Савдога таклиф қилади:
Пойафзаллар - эркаклар кўйлаклари - газмоллар
Молларни улгуржи харид қилиш учун буюртмалар қабул қилинмоқда
Манзилгоҳимиз:
Тошкент, Глинка кўчаси, 11–уй.
Телефонлар: 54–87–47, 54–87–88.
Факс: 54–89–53.

Ўзбекистон Республикаси Табиатни муҳофаза қилиш давлат қўмитаси БМТнинг Ўзбекистондаги ваколатхонаси катта маслаҳатчиси А. К. Эргашевга отаси

Эргаш ҚАҲҲОРОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия билдиради.

Бир пиёла чой устида

• Юзма-юз

Маҳмуджон МУСЛИМОВ:

«СОИБ ХЎЖАЕВ ТУШЛАРИМГА КИРАДИ»

Ўзбекистонда театр санъатининг ташкил топиши ва ривожланишида ўз ҳиссаларини қўшган устоз санъаткорлар каторида машҳур кулги устаси, Ўзбекистон халқ артисти, марҳум Соиб Хўжаев номини ҳам фахр билан ёдга оламиз.

Соиб Хўжаев театр саҳнасида ёки кинода қандай образ яратмасин, ҳамиша халқни кулдирмасдан қўймаган. Соиб ака саҳнада ўлмас образлар яратибгина қолмасдан, кўплаб ёш артистларга ҳам меҳрибон устозлик қилганлар. Бугунги кунга келиб шогирдлари баҳоли қудрат, қўлларидан келганича устозлари ишини давом эттириб, халққа манзур бўлиб келмоқдалар.

Суҳбатдошим Маҳмуджон Муслимов ҳам устоз назарига тушган, ўзининг камтарона меҳнати билан элга танилган шогирдлардандир. Маҳмуд ака халқ театрларида ранго-ранг образлар яратиб, тинимсиз ижод қилиб келаяпти. Режиссёр Ўткир Обидов саҳналаштирган «Бой ила хизматчи»да Холмат, «Ҳаёт йўлида» Соат, «Ёшликда берган кўнгил»да Бекназар, «Ҳақ йўл»да Хайдарали, «Тошболта ошиқ»да Тошболта каби образлар шулар жумласидандир.

— Маҳмуд ака, театрга, умуман, санъат даргоҳига киришингиз сиз учун тасодифий бир ҳолми ёки «Ёшликда берган кўнгил»ми?

— Санъатга кириб келишим мен учун тасодифий хол эмас, деб ўйлайман. Чунки ўша ёшлик чоғларимдан миллий мусиқа асбобларимиз — карнай, сурнай, доира ваноғора чалишга ишқибоз эдим. Бирини қўйиб, бирини чалардим. Лекин ҳамма нарсага ҳам бир сабаб ёки туртки бўларкан. 1957 йилда синфдош ўртоқларим билан Муқимий театрига «Нурхон» спектаклини томоша қилиш учун бордик. Соиб Хўжаев Хузурхўжа ролини жуда қиёмига етказиб ижро этганлари менда ўчмас таассурот қолдирди. Шу-шу у кишига ихлос қилиб, устоз иштирок этган ҳар бир спектаклни томоша қиладиган бўлдим. Соиб ака 1958 йилда «Фарғона ҳикояси»да Каттахўжа Кичикхўжаев, 1960 йилда эса «Тошболта ошиқ» да Тошболта образларини яратдилар. Мен ҳам у кишига тақлид қилиб Тошболта туши монологини ёд олиб тўйларда, маҳалладаги ошна-оғайнилар ўртасида айтиб юрдим. Қизиқишим шунчалик катта эдики, ҳатто, Муқимий театрининг бош гримёри, марҳум Насриддин акамлардан соқол-мўйлов олиб Тошболта роли ижросини мукаммал ўргана бошладим. «Уста кўрмаган шогирд ҳар мақомга йўрғалар», деганларидек, ўзимча яна бир-иккита ролларни машқ қилиб юрдим. Охири, театрга бориб Соиб Хўжаев билан учрашишга аҳд қилдим. У киши мени юзларида табассум, яхши муомила билан кутиб олдилар. Машқларимни томоша қилгач, «сиз мен билан тез-тез учрашиб туринг» дедилар. Суюнганимдан у кишини тинч қўймадим. Театрдами, уйларидами, ишқилиб, вақтларини топиб фойдаланишга ҳаракат қилдим. Устоз театр санъати сирлари ва актёрлик маҳоратини ўрганишимда жуда катта ёрдам бердилар.

— Одатда қаерга борсангиз ҳам энг аввало, «Нима ҳунарингиз бор? Қаерда ўқигансиз? Хужжатингиз борми?» — деб сўрашади. Сиз ҳам...

— Элликдан ошиб, олтмишга қараб кетаётган одамдан ҳужжат сўраб нима қиласиз. Ҳа, уни ўрнига нечтасини узатдингиз, нечтасининг бошини иккита қилдингиз, десангиз-чи!.. Тўғри, диплом бўлгани яхши, албатта. Аммо ўша нарса бизга насиб қилмаган экан. Мен ҳам санъат сирларини чуқурроқ ўрганиш, ўзлаштириш мақсадида 1965 йилда Тошкент маданий-оқартув техникумига кириб таҳсил ола бошладим. Пешона экан, 3-курсдан оилавий шароитим туфайли бу даргоҳдан кетишга мажбур бўлдим. Лекин шу вақтгача бир нарса менга тасалли бериб келадики, у ҳам бўлса, ҳурматли, худо раҳмат қилгур устозимнинг халқ олдида қўл очиб, менга оқ йўл тилаб, берган фотиҳасидир. Ўшандан буён устоз ўгитларига амал қилиб қўлимдан келганича халқнинг кўнглини овлашга, бир оз бўлса-да кулдиришга ҳаракат қилиб келяпман.

— Ўғил-қизлар қанча?

— Э — э, яшанг! Шунақа денг... Олтита қизим, бир ўғлим бор. Худога шукр, ҳаммасиям ақлли ҳушли болалар бўлишган. Неваралардан бор. Умрларини берсин, бири биридан ширин.

— Сиз телетомошабинларга, ҳозир халқимиз юзида табассум, лекин енгил бир хўрсиниш билан эслайдиган, «Телевизион миниатюралар театри» орқали ҳам яхши танишсиз. Шу ҳақида ва телестудиядаги ижодингиз тўғрисида ҳам қисқача гапириб берсангиз.

— Ҳақиқатан ҳам телеминиатюралар театри халқимиз севиб томоша қиладиган кўрсатув ва шу билан бирга актёрлар учун ажойиб бир маҳорат мактаби бўлган театр, деб ўйлайман. 1986 йилдан бери мен ҳам каттами-кичикми роллар ижро этиб, ҳаётимизда учраб турадиган турли иллат ва камчиликларни бартараф этишда халқимга хизмат қилиб келдим. Албатта, мени бу ердаги ижодим ва телеминиатюралар театрининг томошабинларга манзур бўлишида устоз санъаткорлардан Ўзбекистон халқ артисти Эргаш Каримовнинг хизматлари каттадир.

Телестудиядаги фаолиятимга келсак, бир нечта видеофильмларда, жумладан, режиссёр Мақсуд Юнусовнинг «Бобур», «Кеча ва кундуз», «Лайли ва Мажнун» каби видеофильмларида турли роллар ижро этиб томошабинларга тақдим қилдим. Ҳозирги кунларда «Кулги чойхонасида» чой дамлаб, чойхўрларнинг дуосини олиб юрибман.

— Маҳмуд ака, сиз кўп қиррали санъаткор сифатида радиода ҳам баракали ижод қилгансиз. Ўша машҳур Тошболта ошиқни бугунги ҳаётимиздаги камчиликлар устидан кулиши, Пари иккаласининг янги саргузаштларини қандай изоҳлайсиз?

— Буларнинг ҳаммаси Маҳамаджон Сўпихўжаевнинг ёзган инценировкалари бўлиб, Тошболта ошиқ ўзининг «қуралай кўз, қуралай»и билан бугунги кунимиздаги хато ва камчиликларга панжа орасидан қараётганларнинг кўзини мошдек очиб келяпти. Бундан устознинг руҳлари шод бўлган бўлса, ажаб эмас, Чунки, бир воқеа бўлиб ўтган... Қисқаси, ўшанда Юнусободда қад кўтараётган янги кварталларга ном қўйилмагани Тошболта номидан танқид қилинган эди. Танқид мевага кириб бирин-кетин номлар ҳам қўйилди. Бир куни уйга келсам, «Маҳамаджон ака айтиб кетди, эртага радиога борасиз экан» дейишди. Ўша куни тушимга Соиб ака кирибдилар. Қўлларида тўрт варақ қоғоз-да, менга узатаяптилар ва «Маҳмуджон, мана буни олинг, эртага сизга керак бўлади» дедилар. Эртасига эрталаб «Табассум»чилар билан ўтириб тушимни айтиб бердим. Шундан сўнг Маҳамаджон Сўпихўжаев қўлимга тўрт варақ қоғоз тутқазиб, «устоз мана бу қоғозларни берган бўлса керак, тезда ёдлаб олинг» дедилар. Бу эса «Тошболта билан Пари пахтазорда» деган янги инценировка эди...

— Устоз номини абадийлаштириш ва руҳларини шод қилиш учун қандай ишлар амалга оширилаяпти?

— Куни кеча устознинг табаррук 85 ёшларини нишонладик. Бу санани нишонлаш учун биз шогирдлар ҳам катта тайёргарлик кўрдик. Асосий тадбирлардан бири «Қизиқчи-95» Республика кўрик-танловини устоз таваллуд топган Андижон вилоятининг Хонобод шаҳрида ўтказилди. Бундан ташқари, устоз оиласи ва Хонобод шаҳар ҳокимлиги саъй-ҳаракатлари билан Соиб Хўжаев номли хайрия жамғармаси тузилди. Жамғарма бошқарувининг раиси Маъмурхўжа Хўжаев ташаббуси билан яқинда устоз яшаб, ижод қилган уйни уй-музей қилиш ишлари олиб борилмоқда.

— Маҳмуджон ака, устозларни тез-тез ёдга олиб, уларнинг руҳларини шод қилиб, ҳақларига дуо қилиш жуда катта савоб иш, албатта. Бу йўлда сизларга, устознинг оила аъзолари ва миллионлаб мухлисларига соғ-саломатлик тилаб қоламан. Қизиқарли суҳбатингиз учун раҳмат.

Шоядбек МАШРАББОЕВ суҳбатлашди.

УЧАР ЛИКОПЧАЛАРНИ ОВЛОВЧИЛАР

ТАДҚИҚОТЧИ олимларнинг таъкидлашларига қараганда номаълум учувчи жисмлар (НУЖ) инсонларга чинакам таҳдид солмоқда.

«УФОЦЕНТР» илмий-мувофиқлаштириш маркази олимлари ҳозиргача НУЖлар вақти-вақти билан қўниб турадиган ўнга яқин тайинли жой борлигини аниқладилар. Жумладан, Ростов вилоятининг Сальск, Белая Калитва шаҳарлари яқинидаги, Ставрополь ўлкасининг Қумтепа ясси тоғи атрофидаги шундай қўналғалар чуқур тадқиқот этилиб, ликопчалар учиб кетганидан сўнг тупроқда жиддий ўзгаришлар юз бериши исботланди. Чунончи, ликопча қўнган жой тупроғидан намуна олиниб, унинг ёнига юқори аниқликда ишлайдиган соат қўйилса, юриши кескин секинлашаркан. Новый Егорьлик, Сальск каби жойлардаги тупроқ таркибини текшириш чоғида шундай ҳодисалар кузатилди.

Белая Калитва ва Қумтепада эса ликопчалар қўнган жойлар тупроғида қора доғлар қолган. У текширилганда таркибида кўп миқдорда марганец оксиди борлиги маълум бўлди. Агар кўпгина марганец бирикмалари оксидлаш хусусиятига эга эканлиги ҳисобга олинса, фараз қилиш мумкинки, бу ликопчалар дивигателлари ишининг натижасидир.

1974 йили Донецк шаҳри яқинида оловли шар портлади. Унинг бевосита гувоҳи бўлган кишилар ўша ердан ҳали совуб улгурмаган металл парчасини топиб олишди. Таркиби ерда кам учрайдиган церий ва лантан (оқ металл) моддаларидан иборат эди. Бундан ташқари оғирлиги бир ярим кило бўлган кумушсимон оқ рангли бу металл диаметри 1,2 метр ҳажмидаги қандайдир гардишнинг бир бўлаги эканлиги аниқланди. Хўш, гардишсимон бу нарса аслида нима ўзи? Афсуски, бу саволга тахминлардан бошқа аниқ жавоб топилмади.

Ростов вилоятидаги «Коммиссаровск» шахтаси яқинида бурғилаш-портлатиш ишларини олиб бораётган кончилар 500 метр (!) чуқурликдан сирти эриб кетган металл парчасини топишди. Мутахассислар унинг таркибини ўргандилар. Маълум бўлишича, уни легирланган пўлат парчаси дейиш мумкин. Таркибида эса темирдан ташқари марганец, хром, кремний шунингдек, никель, титан, мис, альюмин бор экан. У деярли занглмайдиган хусусиятга эга. Металл қирқадиган қўл арра билан ҳар қанча уринманг, ҳатто, из ҳам туширолмайсиз. Бу қандай металл бўлди? Ярим километр ер қаърига қачон ва қандай қилиб тушиб қолган? Мутахассислар бу ҳолнинг тасодифдан йироқ эканлигини таъкидлайдилару бироқ, ўзлари ҳозирча тайинли илмий хулосага кела олмаяптилар.

КЕЛИНГ, ТИЛИМИЗНИ ҚАЙРАБ ОЛАЙЛИК ЁКИ МАҚОЛЛАР ИЗОҲИ

ОДАМ ЕГАНИНИ ҲЎКИЗ ЕСА, ЁРИЛИБ ЎЛАДИ, ОДАМ ҚИЛГАНИНИ ШАЙТОН ҚИЛСА, УЯЛИБ ЎЛАДИ

Бу мақолни еб тўймас, очкўз, бадхўр, баднафс одамларга ва шайтондан ҳам баттар айёр, муғомбир, алдамчи, кўзбўямачи, қаллоб одамларга нисбатан аччиқ киноя, қочириқ, истеҳзо тарзида қўллайдилар. «Одамнинг шайтони — одам» деган мақол ҳам борки, бу билан: «Шайтонсифат ёмон одам яхши одамларни ҳам ўз кўйига солади, тўғри йўлдан оздиради, бузади. Бундай «шайтон» одамлардан ҳазар қилмоқ, эҳтиёт бўлмоқ лозим», демоқчи бўладилар.

ОШГАН БЎЛСАНГ — ОСАРЛАР, ЮМШОҚ БЎЛСАНГ — БОСАРЛАР, ЎРТА БЎЛСАНГ — ЭЛ ОҒАСИ ЯСАРЛАР

«Ёмон бўлсанг — осарлар, ювош бўлсанг — босарлар, яхши бўлсанг, агарда, эл оғаси ясарлар; «Осмон бўлсанг — осарлар, пас(т)мон бўлсанг — босарлар»; «кўп эгилма — босарлар, кўп бўй чўзма — осарлар»; «Энгашсанг — иладилар, чалқайсанг — чаладилар». Бу мақоллар билан: «Жамиятда яшаётган экансан, босар қадамингни билиб бос, айтар сўзингни билиб айт! Ўзингни ҳаммадан баланд олиб, кеккайиб, такаббурлик қиладиган бўлсанг — «попугингни пасайтириб», «ўпкангни босиб», «тавбангга таянтириб», адабингни бериб қўядилар. Ҳаддан ташқари юмшоқ, ювош, кўнгилчан, бўшанг бўлсанг, сени менсимай, «оёқ ости» қилиб, «босиб-янчиб», хўрлаб қўядилар. Ўртамиёна бўлсанг, сени иззат-ҳурмат қиладилар, ҳатто ўзларига оға — яъни, бошлиқ, сардор қилиб сайлайдилар», дейилмоқчи.

ШАНБАДАН ... ЖУМАГАЧА

Республика киночилар уйида «Атроф қор билан қопланганда» бадиий фильмининг премъераси бўлди. Фильмнинг сценарий муаллифи ва режиссёри Қамара Камолова. Янги маҳсулот Ўзбекистон давлат Кинокомпанияси ва Россиянинг «Глобус» студияси иштирокида яратилди.

Фильмда бош қаҳрамон — Асалнинг мурғак қалбида чечак очган илк муҳаббат наволари, севги изтироблари ўз ифодасини топган. Асал ролини тошкентлик мактаб ўқувчиси Раъно Шодиева ижро этган.

Дружба шаҳрининг Амударёга туташ Шордовуқ қасабасидаги ўрта мактабда фаолият кўрсатаётган ўлкашунослар музейи таърифи узоқларга кетган. Музейдаги барча тарихий-этнографик осори атиқаларни муаллим Солмирза Олтинбоев умр бўйи тўплади, музей яратилишига бош-қош бўлди. Бу ердаги мингга яқин турли экспонатлар ўзбек ва қозоқларнинг биргаликдаги узоқ ўтмиши, тарихий илдизлари якдиллигига бир мисол.

Бухорода бакалаврлар тайёрлаш мавзуида республика илмий-амалий анжумани бўлди. Унда олий ўқув юртларидаги таълим жараёнини ислоҳ қилишда жаҳон андозаларига мос дастур ва тажрибаларига таяниш лозимлиги таъкидланди. Конференцияда мамлакатимизнинг турли олий ўқув юртларидан келган иқтисодчи олимлар, мутахассислар секцияларга бўлиниб, ўзаро тажриба алмашдилар.

Ўзэкспомарказда «Марказий Осиё. Банк ва офис — 95» — банк фаолияти ва офисларда фойдаланиладиган ускуналар кўргазмаси ўз ишини бошлади. Тошкентда иккинчи маротаба ташкил этилган мазкур тадбирда дунёдаги кўзга кўринган фирма ва компанияларнинг Ўзбекистондаги вакиллари, жами 20 та ташкилот ва муассаса банк тизимини такомиллаштиришда муҳим роль ўйнайдиган компьютер дастурлари ва техникасини, офис мебеллари, бухгалтерия ҳисобини автоматлаштириш воситаларини, хавфсизлик тизимлари ва алоқа воситалари жиҳозларини намойиш этмоқда.

Андижонда таниқли адиб Саид Аҳмаднинг адабиёт мухлислари билан учрашуви бўлди. Сўзга чиққан республикамизнинг таниқли шоир ва ёзувчилари, вилоят, шаҳар ва жамоатчилик вакиллари Саид Аҳмаднинг ўзбек адабиёти ривожига қўшган улкан ҳиссаси ҳақида гапирдилар. Ёзувчи таваллуд топган куннинг 75 йиллигига бағишлаб ўтказилаётган адабиёт кечалари вилоятдаги бир қатор олий ўқув юртларида, меҳнат жамоаларида ҳам бўлди.

ҲАДИСЛАР

Севги, дўстлик албатта меърос бўлиб (наслдан-наслга) ўтади.

Кимники Аллоҳга ва Қиёмат кунига иймони бўлса, ўз меҳмонини ҳурмат қилсин...

Ёмон сўзни айтувчи билан уни ўзгаларга ёйувчи—иккаласи ҳам гуноҳкорликда баробардир.

Дейл Карнеги: БУЙРУҚ ҲАММАГА ҲАМ ЁҚАВЕРМАЙДИ

ЯҚИНДА мен америкалик биографларнинг кекса вакили Ида Гарбелл билан суҳбатлашиш шарафига муяссар бўлдим. У қизиқ бир воқеани сўзлаб берди.

Оуэн ЯНГ дурустгина лавозимни эгаллаб турган бўлишига қарамай, қўл остидаги ходимларнинг ҳеч бирига ҳеч қачон буйруқ оҳангида иш буюрмаган. У буйруқ беришдан кўра маслаҳат солишни афзал билган. Бундай юмшоқ муомала биринчидан, Оуэннинг ўзига катта иззат-обрў келтирган бўлса, иккинчидан идора ишининг ҳар доим бир маромда муваффақиятли кечишини таъминлаган.

Янг ҳеч қачон «Мана бу ишни ундай ёки бундай қилинг», ёки «Бундай ё ундай қилманг» демаган. Бунинг ўрнига «Шу масалада бир ўйлаб кўрсангиз» ёки «Шундай қилинса яхши натижа беради деб ўйлайсизми?» қабилида муомала қилишга одатланган.

Бирор ташкилотга хат йўллаш зарурати туғилиб қолган ҳолда мактуб матнини бошидан охиригача айтиб туриб ёздирарди-да, пировардида ходимига шундай савол билан мурожаат қиларди: «Сизнинг хат матни хусусидаги фикрингиз қандай?». Агар хат матнини бирор ходими тайёрлаган бўлса, уни ўқиб чиққач, мабодо камчилиги учраса ёки ёқмаса, буни ходимнинг юзига солиш ўрнига яна маслаҳат йўсинида фикрлашади: «Балки хат матнини бироз бошқачароқ қилиб ёзганимиз маъқулмиди, сиз нима дейсиз?»

Оуэн ўз ходимларига нима қилиш кераклиги ҳақида ҳеч қачон кўрсатмалар бермайди, зиммадаги вазифаларини мустақил бажаришлари учун имкон яратади. Мустақил ҳаракат қилишга, ўз хатоларидан тегишли хулоса чиқариш ва бошқа такрорламасликни одат қилишга ундайди.

Ҳақиқатан ҳам бундай муносабат ходимларни мустақилликка ўргатади, хатоларни тез тузатиш ва ишни охиригача пишиқ-пухта бажаришга одатлантиради. Қолаверса, бундай усул ишчи-хизматчиларнинг иззат-нафсини ҳеч қачон камситмайди ва, айниқса уларда ўз имкониятлари ва маҳоратларига қатъий ишонч, меҳнатга иштиёқ уйғотади.

Қиссадан ҳисса шуки, агар сиз инсонларда ўзингизга нисбатан илиқлик, иззат-ҳурмат ҳиссини уйғотмоқчи бўлсангиз (ҳатто у қўл остингиздаги ходим бўлса ҳам), буюриш, кўрсатма бериш оҳангларидан воз кечиб, маслаҳат солинг, фикр олинг, шунда умумий ишга кўпроқ нафи тегади.

Йигит қиздан сўрабди:

— Нима дейсиз? Куёв сифатида отангизга тўғри келармиканман?

— Менимча, тўғри келасиз. Унинг диди меникининг акси.

***

— Жонгинам, денгизгача сени мотори бақувват, катта машинада олиб борайми?

— Ҳа, албатта.

— Унда автобус бекатига кетдик.

***

— Бир килограмм неча граммдан иборат?

— Етти юз-саккиз юз грамм...

-Яхши. Эртадан бошлаб ошпаз сифатида иш бошлашингиз мумкин.

РЕСПУБЛИКА ГИДРОМЕТЕОРОЛОГИЯ МАРКАЗИ ХАБАР ҚИЛАДИ:

22-27 май кунлари республикамиз ҳудудида ҳаво илиқ бўлади. Ёғингарчилик бўлмаслиги кутиляпти. Фақат республикамизнинг тоғли ҳудудларида қисқа муддатли ёмғир ёғади. Ҳаво ҳарорати кечалари 7—13, кундуз кунлари 22-25 даража, жанубда кечалари 10-15, кундуз кунлари 25-30 даража иссиқ бўлади. Ҳафтанинг охирида эса Россиянинг жанубий туманларидан илиқ ҳаво оқими кириб келиши кутилаяпти. Бунинг натижасида ёғингарчилик бироз кўпаяди.

МАРҲАМАТ, ЯНА САВОЛ БОРМИ?

ТРОЯ УРУШИ

Троя уруши ҳақида чала-чулпа эшитганман. Уруш қайси даврда бўлган.

Т. МУХАМЕДОВА,
Когон шаҳри.

Троя уруши — ахейлик шоҳлар иттифоқнинг Микен ҳукмдори Агамемнон бошчилигида Трояга қарши олиб борган уруши (тахминан мил. ав. 1260 йил). Ривоятларга кўра, Троя билан уруш бошлашга Парис (Троя шаҳзодаси) томонидан Спарта шоҳи Менелайнинг хотини Еленанинг ўғирланиши сабаб бўлган. Менелай ва унинг акаси Агамемнон Грециянинг қолган шоҳларини ёрдамга чақириб катта флот билан Троя қирғоқларига йўл олишган. Юнонлар Трояни 10 йил давомида қамал қилиб туришган, чунки Троя шоҳи Приамга фригиялик, ликиялик, фракиялик иттифоқчилар ёрдамга келишган эди. Ҳар икки томон паҳлавонларининг ўзаро курашида юнонлардан — Ахилл, Диомед, икки Аякс, Патрокл, Агамемнон, Одиссей; трояликлардан — Гектор, Главк, Сарпедонт ва Энейлар шон-шуҳрат қозонишган. Ривоятга кўра, юнонлар Трояни ҳарбий ҳийла билан таслим қилишган. Троя у ҳақидаги ривоятлар юнонларнинг Кичик Осиёга кириб келиш жараёнидан бирини ифода этган. Бу жарён мил. ав. 16-асрда бошланиб, мил. ав. 13-асрда кучайган. Троянинг мағлубияти ахейликларнинг бир қисмини Кичик Осиёга кўчиб ўтишни енгиллаштирган.

ТОШДАРВОЗА

Хоразмда тошдарвоза бор дейишади. Шу ҳақда маълумот берсангиз.

А. ЖАББОРОВ,
Оқ олтин тумани.

Тошдарвоза — Хоразм халқ меъморлиги обидаларидан, Ичан қалъанинг жанубий дарвозаси. Дашт дарвоза, Кўҳна бозор дарвозаси номи билан машҳур. Пишиқ ғиштдан, икки буржли қилиб қурилган. Буржларда соқчилар хонаси бўлиб, икки қатор шинакли. Дарвоза пештоқ шаклида ишланиб, чеккалари тимпан ёрдамида буржларга бирлаштирилган. Дарвоза тавақалари ёғочдан. Буржлар ичидаги айланма зина ёрдамида дарвоза тепасидаги саҳнга чиқилади. Тошдарвоза типик қалъа дарвозаси, архитектураси содда 18-19 асрларда қурилган.

ХАЛҚ СЎЗИ • НАРОДНОЕ СЛОВО

МУАССИСЛАР: Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Кенгаши ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси

Бош муҳаррир: Анвар ЖЎРАБОЕВ.

• БЎЛИМЛАР:
Парламент 33-57-34;
Хатлар 33-07-48;
Қишлоқ хўжалиги 32-07-94;
Иқтисодиёт 32-36-65;
Маънавият 32-35-60;
Ахборот 32-29-89;
Тунги муҳарририят 33-10-28.

• МАНЗИЛИМИЗ: 700000, ГСП Тошкент шаҳри, Матбуотчилар кўчаси, 19-уй.

Навбатчи муҳаррир — И. Худоёров.
Навбатчи — Ў. Ҳайдаволов.

Рўйхатдан ўтиш тартиби № 0001 Буюртма Г. — 0208 51671 нусхада босилди, ҳажми — 2 табоқ. Офсет усулида босилган. Қоғоз бичими А—2 Босишга топширилди — 22.30.

«Шарқ» нашриёт-матбаа концерни босмахонаси. Корхона манзили «Буюк Турон» кўчаси, 41. Газета IBM компьютерида терилди ва саҳифаланди. Босишга топшириш вақти—21.00 1 2 3 4 5 6